

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

64-asos petit sor egyszer 20 Ft.,
minden következőnél 16 Ft. 50 c.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, január 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Vakandturások.
- A képviselőház ülése.
- A transzváli háború.
- Pestis a klinikán.
- A majsster úr díszőrsége.
- Zsár a városházán.
- Nzemtanú a pozsonyi katasztrófáról.
- Tárca: Az ebéd. Irta: Vély Adrien.
- Regény-Csarnok: Dr. Moreau szigete. Irta: H. G. Wells.

Vakandturások.

Arad, január 19.

A ki a napi sajtó hasábjait állandó figyelemmel kíséri, önkéntelenül is a fekete foltokkal borított pázsitra gondolhat, melyen a rut vakandturások itt és amott is szemmel láthatólag emelkednek, jelezve a földalatti turoncok szünetet nem ismerő akna munkáját.

Minduntalan találkozunk a napi sajtóban is ilyen új meg új földalatti vállalkozások sötét törekvéseivel, melyek a felszín alatt támadnak, a sötétségben működnek, de romboló céljuk a föltürt sártömeg által nyilvánvalóvá lesz.

Most egy friss pletyka ad hírt arról, hogy Szilágyi Szélllel egyetértve a volt nemzeti pártiakat akarja a husos fazekak mellől kiszorítani, majd Tiszáékkal szövethetik Szilágyi a kormányelnök ellen, azért haragudván reá, mert az obstrukció győzelmének jutalmául nem tette meg őt Perczel helyett a Ház elnökévé.

Legutóbb valami „Uj Magyar Szemle” című folyóirat jelent meg, egy biharmegyei képviselő és egy másodrendű belletrista társas szerkesztésében, jóformán talán csak azért, hogy a liberalizmus és a Tiszák hatása és politikája ellen vehemens támadást intézhessen. A B. H. nem is késik a szenzáció ismertetése közben sejtetni, mintha ama kirohanást egy volt magyar liberális miniszterelnök írta volna, ki utóbb duzzogva kénytelen volt visszavonulni. Ebből természetesen egy szó sem igaz és talán nem is vett volna az egész dologról senki tudomást, ha vakondok munkában dolgozó pár organum feltűnő czélzatossággal világgá nem kürtöli.

Ma ismét és ugyancsak a B. H. „udvari körökhöz közel álló forrásból” veszi azt az értesítést, hogy Fejérváry báró vissza akar lépni és pedig nem az ürügyül hirdetett egészségi okokból, hanem azon nézetkülönbség miatt, „mely közte s a magyar miniszterelnök között egyes kérdésekre nézve, legutóbb is a felség személye körüli miniszter helyettesítésének kérdésére fölmerült.” Ezzel az van mondván, hogy Fejérváry báró halálos ellensége Apponyi grófnak és hogy a miniszterelnökkel szemben a Felség kegyeltjeként ismert honvédelmi miniszternek is tágitania kell. Eddig minden jó volna, hanem a továbbiakban elrontja dolgát a pletyagyártó lap, midőn azt állítja, hogy a miniszterelnökkel ellentétbe jutott Fejérváry bárót azért ejtik Széll-el szemben el, mert

Fejérváry tulságosan honorálja és respektálja a parlamenti felfogásokat és áramlatokat. Tehát alkotmányos érzülete miatt nem pásszol a Széll-kabinetbe?! Nem rossz.

Magától értetődik, hogy ebben a rosszakaratu híresztelésben sincsen egy csipetnyi igazság és lapunk más helyén közölt budapesti táviratunk azt határozottan meg is czáfolja.

De jellemzők ezek a naponkint fölmerülő pletykák azért, mert kétségtelenné teszik azt, hogy bizonyos oldalról még mindig nem nyugosznak bele abba a ténybe, mely szerint a Széll-kabinet a régi szabadelvű-párt folytatólagos uralmának a kinyomata; hogy ennek a kormányának távolról sem lehet szándéka a régi pártkeretet fölbontani azzal, hogy merőben új rendszert új emberekkel inauguráljon. A rendszer csak a szabadelvű lehet s ennek megvalósításában csak a szabadelvű-pártra támaszkodhatik Széll miniszterelnök is, amint azt a kormány átvétele alkalmával a szabadelvű-pártban ünnepélyesen ki is jelentette.

Akik tehát folyton a régi rendszer és a régi emberek ellen izgatnak, azok nem a szabadelvű eszméknek és nem a szabadelvű-pártnak a barátai.

Ezeknek az embereknek ép oly sötét a céljuk, mint a milyen sötét a terük, melyben aknamunkáikat végzik. Hatásuk azonban nem több, mint egy-egy vakandturás, melyet könnyen elsimit az időnek rajtuk végig seprő boronája.

Beküldött címekre két hétig ingyen küldünk mutatványszámokat.

TÁRCA.

Az ebéd.

Irta: Vély Adrien.
(Francziából.)

I.

A hadgyakorlatok kitűnően sikerültek. A csapatok szabályosan, és pontosan végezték munkájukat, semmi hibát nem követtek el s az ellenség is nyugodtan türte, hogy megverjék.

A gyakorlatokat befejező díszszemlét a megye előkelőségeinek jelenlétében tartották meg. Pompás idő volt s így a hölgyek megint magukra vehették azt a ruhát, a melyet a nyár elején löversenyek idejére csináltak.

Az utolsó fölvonás után, a melyet hatalmasan megtapsoltak, az ezredes azokkal a tisztekkel, a kik a csapatokat nem kísérték szállásukra, bemutatatta magát a jelenlevő asszonyoknak és leányoknak.

A préfet, a ki már régebb idő óta beszélgetett a pénzügyigazgatóval, nyomban hátat fordított neki, mikor meglátta Verdelin ezredest.

— Jó napot, kedves ezredes, jó napot. Nagyon örülök igazán, hogy kezet szoríthatok önnel.

— Nini, Duclosy! Hogy van? ... Es a felesége? ...

— Köszönöm, csak megvagyunk valahogy ... Szép idő van, ugy-e?

— Ez az átkozott nap ...

— Ugyan, az ön vértesei csak nem ijednek meg egy kis hőségtől! ... Mondhatom, hogy az ezrede derekasan viselte magát!

— Nem rosszul viselte magát, az igaz ... De azt is el kell ismerni, hogy a lakosság is nagyon szeretetreméltó volt irántunk.

— On hizeleg nekünk, ezredes ur! ... Es meddig maradhat a városunkban?

— Fájdalom, lehetetlen sokáig itt maradnom ... Már holnap reggel Párisba kell utaznom, a hadiskola miatt.

— Igazán nagyon sajnáljuk ... De legalább abban a szerencsében csak részesít bennünket, hogy nálunk ebédel!

— O, ezerszer köszönöm, kedves Duclosy ... De attól félek, hogy alkalmatlan leszek ...

— A világért se! Nagy örömet szerez ha eljön.

— Igazán nem mehetek el ... Ilyen ruhában lehetlenség ... Csupa por vagyok ...

— Ugyan, kérem, nem lesz más vendégünk csak ön. Siessen a szállására, fürödjék meg és aztán jöjjön hozzánk. Okvetlenül számítok önre!

— Ha tehát minden áron akarja ... Okvetlenül ott leszek.

II.

A préfet, mikor elbucszott az ezredestől, szerencsétlenségre megint találkozott a pénzügyigazgatóval, a ki legalább is egy negyedóraig beszélgetett vele. Aztán a megyetanács elnökével is találkozott, a ki valami jelentéktelen helyi érdekű ügyről érkezett vele. Csatlakozott hozzá a polgármester is, aki okvetlenül szükségesnek tartotta, hogy a városi statisztika néhány figyelemreméltó adatát közölje vele. Az ördög az utjába hozta a törvényszéki elnököt is, aki aznap délelőtt kigondolt szójátékaival akarta mulattatni. Miután még szerencsésen lerázta a nyakáról a lyceum gazdasági igazgatóját is, hazamehetett a prefektúra épületébe.

Már hét óra volt, mire hazatért. Az asztal terítve volt s Duclosy né már türelmetlenül várta a férjét.

— Emile! kiáltott rá, a mint belépett a szobába — mindjárt meghalok éhen! Siess, siess, kérlek!

— Azonnal édesem, csak megmosom a kezem. Megmondhatod, hogy találjanak.

A préfet a feleségével együtt igen kitűnő étvágygyal ebédel. Ebéd után a dohányzóba ment, a hol rágyújtott egy pompás havannára, a préfetné pedig elővette a színes pamutjait, mert néhány év óta egy csodaszép szőnyegen himezett.

— Nyolcz óra felé csöngettek.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 19.

A nagy garral hirdetett parlamenti akció megolvadt, mint a tegnapi lehullott hó és unalmas locs-pocs lett belőle. A Házba is kevesen jöttek be és tíz órakor még csak Madarász Józsi bácsi volt benn a teremben, a ki szorgalmasan járt kelt fel és alá a teremben, majd fejcsóválva törölgette a padját.

— Hanyag szolgák! Lusta szolgák! — morgogta. E pillanatban jött be néhány képviselő. A kis Papp Géza, a ki hallotta a megjegyzést, átkiáltott Józsi bácsihoz.

— Nincs igaza a korelnök urnak!

Az öreg Józsi bácsi se rest, úgy tesz, mint ha csengettyüt rázna és visszakiált.

— Papp Géza képviselő urat rendreutasítom!

Épen bejött Perczel Dezső, az elnök és még mielőtt Papp riposztirozhatott volna, oda szólott:

— Ez az én jogom! — s ezzel felment az emelvényre, megrázta a csengettyüt és mondta:

— Az ülést megnyitom.

A második katonai javaslattal is röviden végzett a képviselőház. Csupán Rátkay László szólalt fel a javaslatnál, mert a többi felszólaló csak provokálásra beszélt. Rátkay és Pichler ugyanis különösen az ujonczemelésre volt kíváncsi. A honvédelmi miniszter vágott ki aztán egy katonás, snájdig és valóban felette szellemes beszédet, a mely érveivel is hatott, de humorával egyszerűen lefegyverzett. Barta Ödön pedig, akinek szereplési viszketége már régen visszatetszést keltett, megkapta a megérdemelt leczkét.

Részletes tudósításunk itt következik:

Az ülés megnyitása.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Wlassics Gyula, báró Fejérváry Géza, Plósz Sándor és Darányi Ignác miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Lukács László pénzügyminiszter betérjesztette az 1900. évi pótelőirányzatról szóló javaslatot, a mely az új kvóta alapján intézkedik a költségvetésre vonatkozólag.

Az 1900. évi ujonczjutalék.

Rátkay László a miatt panszkodik, hogy hasztalan van a nemzetnek annyi sérelme a

hadsereg miatt, Krieghammernek a delegáció mégis elismerést szavazott. A közös hadsereg annyira idegen tőlünk, hogy a mi előttünk hazaszeretetet, az elüttük hazaárulás. (A honvédelmi miniszter tagadólaga int.) Hivatkozik arra a miniszterrel szemben, hogy a budai honvédszobornál nem volt ott a hadsereg, de Hentzynél ott volt.

Kubik Béla: Árulók!

Rátkay László: Felpanaszolja, hogy az ujonczok és tartalékosok saját költségükön utaznak állomásukra. Ha a miniszterek külön vonatot használhatnak, akkor a szegény ujonczoknak is megtéríthetné az állam a költségüket. Sürgeti a katonai bíraskodás reformját. Kérdi, hogy a miniszter miért nem mondja meg nyíltan, emel-e az ujonczlétszámot? Ennek tagadása a politikai művészethez tartozik-e? Felvilágosítást kérni joga van a nemzetnek. (Zajos helyeslés a szélbalon.) Ha a miniszter nem felel, mondja meg a miniszterelnök, mi igaz a hirben? És mi erre nézve az ő álláspontja?

Pichler Győző: Feleljen Gajáry Ödön! Ő tud róla!

Rátkay: Biztosítja a minisztert arról, hogy ilyenmü javaslat a magyar parlamentben keresztülmenni nem fog. (Zajos tetszés a szélbalon.) A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Gajáry Ödön: Ugy állítják őt oda, mintha titkolóznék. A pénzügyi bizottságban azt kérdezte a honvédelmi minisztertől, hogy miután számos póttartalékos kiképzés nélkül van, ha esetleg az ujonczlétszám emelése válik szükségessé, elérkezettnek látja-e az időt arra, hogy a 3 évi szolgálat helyett a két évit hozzák be. A miniszter azt felelte, hogy erre nézve nem nyilatkozhatik, de ha megtörténnék az emelés, mindenesetre tekintettel lenne az ország anyagi képességére. Ki is jelenti, hogy az ujonczemelést, a mi egy katonai statisztikai könyv szerint is várható, megsavazná, ha az ország anyagi képessége meg lesz óva.

Barta Ödön: Gajáry Ödön kijelentése csupán alapos tudomáson alapulhat s az ő felszólalása tény jelentett, nem pedig kombinációt. Csodálatos, hogy Gajáry mindent tud, a miniszter s a kormány pedig semmit sem!

Pichler Győző azt kérdi csupán, hogy igaz-e hogy a hadsereget két hadtesttel akarják szaporítani? Ezt az ország el nem bírja.

Pulszky Agost: A miniszter csak pozitív dologról nyilatkozhatik, de ilyenek nincsenek. Kár ide nem tartozó dolgokat felvetni.

Pichler Győző: Hagyja a választ Pulszky a miniszterre.

Elnök a vitát bezárja.

A honvédelmi miniszter.

Fejérváry honvédelmi miniszter: Ha mindarra válaszolni akarna, a miket Komjáthy tegnap megérintett, igen hosszúra nyulnék beszéde. (Halljuk! Halljuk!) Hosszu praxisa alatt az a

tapasztalata, hogy bármennyit beszélt is, az ellenzék semmi érvtől sem győzette meg magát, épen ezért nem reflektál valamennyi támadásra, mert hiába beszélni nem akar. (Zajos derűtség.) Komjáthy azt mondta, hogy 67-ben elkobozták a nemzet jogait. Ki kobozta el? Mondja meg Komjáthy! A törvényhozás? Van ember a hazában vagy a világon, a ki Deák Ferenczet meggyanusítani merné? (Zajos tetszés jobbról.) A Deák alkotta törvényeket a nemzet többsége elfogadta.

Lukács Gyula: A Ház többsége.

Fejérváry Géza báró: A nemzet többsége! Mert a törvényhozás többsége a nemzet többségét képviseli. (Élénk helyeslés jobbról.) Kár tehát Komjáthynek kidobni szavakat, a mik veszélyesek. És jobb lesz megfontolni a mondasokat.

Komjáthy (összeteszi a kezét.) A jövőre úgy fogok tenni! (Hosszas, zajos derűtség.)

Fejérváry: Jó is lesz. (Zajos derűtség.) Hogy 67 óta mi minden jó történt, vagy nem történt, annak megítélésére a nemzet illetékes. A miniszterek csak a törvényeket hajtják végre, de senki parancsára nem cselekszenek. (Zajos helyeslés jobbról.) Komjáthy szépen beszélt a nemzeti hadseregről. A közös hadsereg magyar része épen olyan, mint a minőnek ő szeretné, mert meg van bennök a köteleességérzet és a hazafiság király és haza iránt. A hadsereg háboruban megvédi a hazát, a békében pedig csak legfeljebb elemi csapások idején válhat a polgárság oltalmára. No hogy ezt meg nem tenné, azt még az ellenzék sem állíthatja. (Élénk tetszés.)

Komjáthy: Nem úgy van az!

Fejérváry: No lám, nem meg mondtam, hogy hiába beszélek! (Zajos derűtség.) Ha a politikusok szerveznék a hadsereget, ez felbomlana, pedig Magyarország érdeke az, hogy hatalmas védereje legyen. Komjáthy azt mondta, hogy ő jurista, szóló nem az. Paragrafusokban hál' Istennek nem ficzimitotta ki az esztét. (Zajos derűtség.) Egyszerű praktikus esze van s azzal meg van elégedve. Komjáthy tagadja, hogy közös hadseregről szólna a törvény. Bebizonyítja, hogy igenis közös hadseregről szól. A hadseregnek nyelveről egyöntetűleg kellett gondoskodni, mert mozaikszerűen van összeállítva. Így a vezérszó német.

Förster: Burnyelvűnek kellene lenni! (Derűtség.)

Fejérváry: Ha a képviselő ur biztosan tudja, hogy bur nyelven mindenki beszél, akkor szívesen. (Derűtség.) Rátkay azt mondja, hogy ő napiparancsra beszél és intézkedik. Biztosítja őt arról, ha napiparancs alapján intézkednék, úgy minden másképp lenne. (Zajos derűtség.) A katonai bíraskodásra nézve igaza van. De ha látná, mily nehéz a dolog, akkor több türelme lenne.

A mi az ujonczlétszám emelését illeti, kérdi, hogy ha tudna is erről valamit, helyes,

— Talán csak nem látogató jön, szól a préfeté.

— Kissé későn alkalmatlankodik, ha csak ugyan látogat — szól a préfet.

Az inas bejött.

— Préfet ur, egy ur van itt; a szalonba vezetem.

— Nos mit akar ez az ur?

— Nem tudom . . . Fekete kabát van rajta s a bajusza igen szépen ki van pödörve. Azt hiszem, valami tiszt . . .

— Teringettét! kiáltott föl a préfet, ezzel ugyan megjártam!

— No mi az? kérdezte a proféténé.

— A diszszemle után Verdélin ezredessel beszélgettem, meghívtam ebédre és elfelejtettem, hogy meghívtam! . . . De nem is értem, hogy jöhet valaki nyolcz órakor, ha ebédre van hiva? . . .

— Hja, Párisban nem szoktak oly korán ebédelni, mint vidéken.

— Már most mit csináljunk?

— Nincs mit válogatnunk . . . Jean, küldje be a szakácsot.

Néhány pillanat mulva bejött a szakács.

— Francois, szól a préfeté, ebédet kell készítenie.

— Igen, asszonyom.

— És igen jó ebédet kell készíteni Francois, szól Duclosy.

— Igen, préfet ur.

— Három személyre, Francois . . .

— Igen, asszonyom.

— Gyorsan, Francois, nagyon gyorsan.

— Igen, préfet ur.

III.

A préfet ur a feleségével együtt a szalonba ment. Verdélin ezredes, a ki nagyon ki volt pirulva és alig lihegett, fölugrott a székről.

— Bocsánat, asszonyom, ezer bocsánat, kedves Duclosy . . .

— Ugyan kedves ezredes, szól a préfeté, mi nem úgy étkeünk, mint a falusiak, hiszen még csak nyolcz óra!

— Igazán sajnálom . . .

— Hiszen jól tudjuk, szól a préfet, hogy ön Párisba csak nyolcz órakor szokott ebédelni.

— Ó Duclosy!

— Mikor a férjem azt mondta, hogy meghívta önt ebédre, szól a préfeté, megmondta azt is, hogy csak nyolcz órakor fogunk ebédelni . . . Ugy-e, Emile?

— Igen . . . sőt azt is hiszem, kedves ezredes, hogy e miatt az ebéddel egy kissé meg is késtünk. Azt hiszem, az ebéd csak egy negyedóra mulva lesz készen.

— Egy negyedóra mulva? szól az ezredes mosolyogva, nem volna baj ha még később lenne is készen . . .

Beszélgettek, míg az ebéd elkészült. Duclosy szellemes, a felesége szeretetre méltó, az ezredes pedig nagyon udvarias volt.

Félkilenczkor az inas megjelent a szalonban:

— Asszonyom, tálalunk . . .

Az ezredes kissé meg volt indulva, mikor a ház urnőjének karját nyújtotta. Bementek az ebédlőbe. Az ebéd, mint rendesen, nagy csöndben kezdődött. Nem lehetett hallani semmit, csak a kanalak halk csörgését a tányérokon.

A szakács csodát művelt; pompás ebédet készített, de az ezredes mégis alig nyult az ételekhez.

— Tessék ezredes ur, tessék!

— Ó, kedves Duclosy, igazán nem tudok többet enni.

— Ezredes, ön tulságosan szerény; hiszen alig nyult még az ételekhez.

— Asszonyom, igazán csak azért eszem hogy önnek szót fogadjak; de remélem, ön is velem tart? És Duclosy? Kedves Duclosy, hiszen ön nem is eszik!

A Szegény Duclosyoknak is hozzá kellett látni az ebédhez. Vidáman ettek, bár mindnyájan nagyon elfogultnak látszóttak. Az ezredesnek minden fogásból ennie kellett. Mikor megitták a kávé is, az ezredes, a ki rendkívül vörös volt s mirtha betegnek látszott volna, fölkel s arra hivatkozva, hogy a hadgya-

czélszerű volna-e agitacionális fegyvert adni az ellenzék kezébe? De különben is most nem tudok semmit. (Zajos derűtség.) Barta Ödön egy tegnapi közbeszólására visszautasítja azt a vádat, mintha a honvédséghez áthelyezett tisztek hazafiatlanok volnának. (Zajos helyeslés jobbról.) A javaslatot elfogadásra ajánlja. (Zajos helyeslés jobbról.)

Barta Ödön személyeskedő felszólalása után Fejérváry tiltakozik az ellen, hogy a közös hadsereg idegen volna.

Komjáthy rövid reflexiója után a Ház elfogadta a javaslatot.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz, a mikor a kvótadöntés feletti indítványt és a házszabály revíziót tárgyalják.

TAVIRATOK.

Az osztrák miniszterválság.

Bécs, január 19. (Saját tud. távirata.) A *Fremdenblatt* mára várja a *Wittek*-miniszterium lemondását és *Körber* formális megbízását az új kabinet megalakításával, holnapra pedig a kabinet-változásra vonatkozó kéziratok közzétételét.

Vilmos császár anyja beteg.

Berlin, január 19. (Saját tud. táv.) *Frigyes* császárné, *Vilmos* császár anyja nehéz beteg. Az orvosok katasztrófától tartanak. A császár állandóan a beteg közelében van.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19.

Buller tehát tul van a Tugela folyón és most kezdődik a küzdelem. A folyón átengedték a burok, a kik, bár jó két hete tudtak Buller haditervéről, semmi előkészületet nem tettek az átkelés megakadályozására s néhány jelentéktelen csapatocskát nem számítva, egészen távol a folyótól foglaltak állást.

Tul a folyón már nem megy az előrenyomulás olyan játszva, mint az átkelés. Erős mérkőzés folyik az előjáró hadak között s Buller tisztán látja, hogy most kezdődött el a dolog neheze. Napiparancsában a helyzet nehéz komolyságát jelzi, a mikor a nagy célra — *Ladysmith* felmentésére — figyelmezteti és arra inti katonáit, hogy nincs visszavonulás.

Az oldalba támadás, a melyre Buller vállalkozott, nagyon kockázatos dolog. Ha si-

korlat miatt nagyon ki van fáradva, bucsut vett a préfet családtól. Ali, hogy elment, a préfet és a préfetné egy-egy karosszékre dőlt, csöngetett s fájdalmas, elhaló hangon két csésze camomilla-theát kért.

Az ezredes pedig, mikor hazatért a fogadóba, egyszerűen elkáromkodta magát, de úgy, a hogy csak egy dühös ezredes tud káromkodni.

IV.

Néhány nap mulva a préfetnek Párisban akadt dolga. A boulevardon véletlenül találkozott Verdellin ezredessel.

— Jó napot, kedves ezredes, szólt a préfet. Hogy érzi magát, a mióta nem láttam?

— Ah, Duclosy, ne is beszéljen róla! . . . Iszonyuan beteg vagyok . . . Ebédre hívott ugye? Nos megfeledeztem e meghívásról . . . Megebédeltem otthon a fogadóban . . . Nyolcz órakor elmentem önköz, hogy kimentsem magam, mert azt hittem, hogy már megebédeltek . . . De mikor láttam, hogy önköz várokoztak rá, nem mertem mentegezni magam . . . Tehát egymásután kétszer ebédeltem . . . S a második ebéd nagyon megártott! . . .

— Epen úgy, mint nekünk! kiáltott a préfet, a ki nem is gondolt arra, hogy ezzel elárulja magát.

kerülne, egész dicsőséget hozna, ha balul út ki az angolokra, tökéletes szétveretést jelent. Ha támadása a jól elsáncolt burok védekezésén megtörik, akkor vége van, mert a Frere-felé vezető visszavonulási útját elzárják, annál is könnyebben, mert két folyó — a nagy és a kis Tugela — vet neki gátat.

A színleges sikert, a melylyel Buller útja kezdődött, az angolok a közhangulat megjavítására jól kihasználják. Már is *Ladysmith* felmentéséről beszélnek. A hadügyminiszterium táviratot is kapott erről. Elhinni persze nem hitték el, de hogy határozottan megczáfolniok ne kelljen, azt jelentik, hogy csak korai a hír, de azért bizonyos, hogy így lesz. — Nem volna ajánlatos Londonban azt az igazságot hangoztatni evvel szemben, hogy senki sem próféta a hazájában. Ők most feltétlenül hisznek és remélnek.

A hangulat kihasználására *Ridley* belügyminiszter sietett Blackpoolban beszédet mondani. A jövő győzelméről beszélt, s ezek fejében jogosultnak mondotta a háborút, igaztalannak azok vádjait, a kik érette a kormányt támadják.

Mai távirataink a következők:

London, január 19.

A Reuter-ügynökségnek jelentik *Sterkstromból* 18-iki kelettel: A burok tegnap a dordrechti vasut mentén levegőbe röptettek három kis hidat.

Ugyanennek az ügynökségnek táviratozzák *Speemans-Farmból*, hogy *Littleton* dandára e hó 16-án egy tarackkúteggel Potgieters-Driftnél akadálytalanul átkelt a Tugela folyón. A csapat csatározva előrenyomult és a sikságon több kis halmot foglalt el. 17-én hajóágyukkal és egy tarackkúteggel hevesen ágyuzták az ellenség futóárkait, úgy, hogy rést ütöttek az ellenséges ágyuálláson, a melyet homokzsákok védtek. Azután látták az angolok, a mint az ellenség kis csapatokban elhagyja a futóárkat. Erre az angolok azt a dombot is kezdték ágyuzni, a mely az angol hadállással szemben állott.

Időközben *Warren* tábornoknak egy csapata is kierőszakolta az átkelést a Tugela folyón.

London, január 19.

Hivatalosan jelentik, hogy a jövő hét folyamán 72 ágyut, 3710 katonát és 2210 lovat küldenek Dél-Afrikába a tüzéség számára.

London, január 19.

A hadügyminiszteriumhoz is beszivárgott az a másutt is elterjedt hír, hogy *Ladysmith* a burokon aratott teljes győzelemmel felszabadított. A hadügyminiszteriumban nagy a bizalom és azt hiszik, hogy ezek a hírek csak koraiak, de úgy gondolkodnak, hogy *Ladysmith* felszabadítását előreláthatólag komoly ütközetnek kell megelőznie.

Berlin, január 19.

A *Berliner Tageblatt*-nak azt jelentik Londonból, hogy az angol hadügyminiszterium tegnap délután magántáviratot kapott, a mely szerint *Ladysmith* felszabadítása már megtörtént dolog.

London, január 19.

Ridley belügyminiszter tegnap Blackpoolban beszédet mondott, a melyben a hadviselésre vonatkozó kritikákra nézve a maga és miniszterársai nevében kijelentette, hogy az egész kabinet elvállalja a teljes felelősséget. Miként a nemzet, úgy a kabinet is teljesen egyetértett a háboru kezdete óta. Nem kétel-

kedik benne, hogy ha itt lesz az ideje, a miniszterek kellően védeni fogják magukat. A sajtónak és más tényezőknél nem lehet föladata, hogy a harcztéren lévő vitéz tábornokok fölött itéletet mondjanak. Egy sincs köztük, a ki nem birná teljesen az ország és a kormány bizalmát, másrészt pedig nincs rá eset a birodalom történetében, hogy a katonák bátrabban hadakoztak volna. A háboru eredménye kétségtelen és csakis idő és költség kérdése.

Washington, január 19.

Illetékes helyen kijelentik, hogy az Egyesült Államok és Anglia között nincs nézeteltérés az amerikai áruk lefoglalásának kérdésére nézve. Anglia határozottan kijelentette, hogy az amerikai áruk nincsenek elkobzásnak alávetve, a mi a külügyi hivatalt teljesen elégitette.

London, január 19.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a Potgieters-Driftet domináló Mount-Alice-ről 15-iki kelettel:

Az angol hadak szerdán kezdtek Frereből és Chieveleyből előnyomulni *Ladysmith* fölszabadítására. Néhány mértföldnyire Frere mögött, a Springfield felé vezető uton a csapatok elhaladtak a burok lövőgyakorlati céltáblái mellett. Az angolok egy csatarendben előnyomuló kisebb csapatot küldtek előre. A burok a szomszomszéd halmokról lövöldöztek az angolokra. Minthogy a hirszerző csapatok azt jelentették, hogy Springfield nincs megszállva, az angol csapatok megszállták ezt a helyet. Az előnyomuló csapatok vonala több mértföldnyire nyult és valószínűleg 5000 kocsit foglalt magában. A csapat előrenyomult a *Mount Alice* felé, miután előbb gondosan kikémlelt minden gyanus vidéket.

Az ellenséget, a mely 14-én Potgieters-Driftben állott, nyilván meglepték az angolok. A gyarmati csapatok egy része az ellenség tüzelése közben átuszott a folyón és az ellenséges táborból áthozott egy szekérkompot. Az ellenség sietve fölszedte az Atlas-hegygyel szemben lévő halmokon álló táborát.

Buller tábornok abban a tanyában ütötte föl főhadiszállását, a mely az eltűnt *Pretorius* Mártoné volt. Pénteken erős robbanás hallatszott. Ma már konstatálták, hogy az ellenség Potgieters-Drifttől hét mértföldnyire elpusztította az épülő félben lévő hidat. Buller tábornok felhívást és napiparancsot bocsátott ki, a mely így kezdődik:

— *Ladysmith*ben lévő bajtársaink felszabadítására megyünk. Nincs hátrálás. . .

A napiparancs figyelmezteti a katonákat, hogy a fehér zászlót ne tekintsek a megadás megbízható jelének. A csapatok biznak és lelkes hangulatban vannak. Egészségi állapotuk kitünő.

Brüsszel, január 19.

Ideérkezett táviratok szerint *Burger* bur vezér *Buller* generálist előrehaladásában meggátolta. Az angolok nem tudják a bur csapatok erős ellentállását megtörni.

London, január 19.

Buller a felmentő sereg élén ma megütöközött *Actonhommes* mellett a *Joubert* tábornok vezetése alatt álló burokkal. Ennek a csatának eredményétől függ *Ladysmith* sorsa. Az ütközet kimeneteléről nincs hír.

Pestis a klinikán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19.

Mindannyiszor elfojtja valami a lélegzetünket, ha a borzalmas, az orvosi tudományt fitymáló fekete halálról veszünk hírt. Félve olvassuk a lapot, mintha a vérszóló fekete betűkből magunkba szívhatnók a félelmetes kórt. Indiában pusztító pestis járvány hírei tünnek fel időnként s megnyugtatóan szolgált az a végtelen távolság, mely bennünket a járványos vidéktől elválaszt. Az újabb időben azonban veszedelmes közelségekben ütötte fel fejét a keleti rém. Sűrű egymásutánban Bécs, *Opportó*, majd legutóbb *Trieszt* felé fordultunk aggodalmunkkal s most pedig a *szomszédunkból* érkezik pestis hír.

Mint táviratilag jelentik, *Krakkóban* pestis eset fordult elő. A napokban megbetegedett *Kossanicki* egyetemi tanársegéd és oly tünetek között halt meg, melyek *határozottan a pestisre vallanak*.

Az eset valóságos mása a bécsinek, melynek áldozata *Müller dr.* a bakterológiai intézet tanársegéde volt, ki tudományos buvárkodásának lett halottja. *Kossanicki* hasonlóképen a bakterológiai intézetben dolgozott, s munkája közben, néhány nap előtt hirtelen megbetegedett. A betegségét *tifusznak* hitték s a messze menő óvintézkedéseket, melyek a pestis tovább terjedésének megállítására szükségesek, nem is tették meg. Mikor a halál bekövetkezett, a gyanus tünetek úgy mutatták, hogy az orvos a pestis áldozata lett. Így előre nem látható, hogy milyen borzasztó következményei lehetnek ennek az esetnek.

Mikor nyilvánvalóvá lett *Kossanicki* halálának oka, az orvosok a legszigorubb rendszabályokat alkalmazták s Bécsből nagymennyiségű pestis szérumot hozattak, hogy az esetleges újabb esetekre készen legyenek.

Egy orvost tegnap Bécsbe küldtek, ki magával vitt az elhunyt váladékából, hogy újabb vizsgálat alá vétesse. *Weichselbaum* és *Gol* orvosok megejtették a vizsgálatot, melynek eredménye nem igazolta a pestis jelenlétét. Az orvos még tegnap visszautazott *Krakkóba*, hol mindamellett az óvintézkedéseket továbbra is fenntartják.

Hogy Magyarország belügyminisztere milyen intézkedéseket tett, nem tudjuk, de mindenestre kívánatos, hogy a legmesszebbmenő elővigyázattal védekezzünk a borzasztó kór ellen s ne találjon olyan készületlenül, mint a bécsi pestis esetek alkalmával. Szükséges ez az intézkedés, ha bármily gyenge lenne is az alapja a *krakkói* híreknek.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: *Bibliás asszony*, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Orpheus a pokolban*, operette. Este: *Baba*, operette. (Páratlan bérletszűnet.)

Parasztzivek.

— Bemutató előadás. —

Balassa Ármin egyfelvonásos népszínművét tegnap méltattuk, részletesen ösmertetve a hőmezővásárhelyi népéletnek egy sötét epizódját, valamint a szereplő alakokat,

A színpadon azonban nő a tartalom ereje és a mai bemutató előadásán, midőn fülünkbe hallszott a zengzetes szó és szívünkbe nyilamlott *Czéh Ferke* mélységes szenvedése, *Rózsa Vera* szívtelen, elvetemedett szenvedélye, közvetlenül értettük meg *Balassa* költészetének mélységét, mely diadalmasan jelentkezik az

öreg béres derék és becsületes felfogásában, melyben a magyar nép őszintesége, hűsége és becsületessége megnyilatkozik.

A szereplők mindannyian nagy ambícióval iparkodtak a népdrama szépségeit érvényre juttatni és iparkodásukat a szépszámu közönség zajos tapsokkal honorálta.

Első helyen kiemelendő *Ruzsinszky*, ki a csapodár *Vera* szerepét erős drámai erővel jellemezte és ki a szép dalokat érzéssel énekelte. *Pethes Baló Mátyás* szerepében kiváló alakítást mutatott be. *Mezey* az öreg bérest úgy játszotta, hogy a szerző képzeletében sem láthatott tökéletesebbet. Nyílt színen tapsolták meg a derék művészt és ez mutatja, hogy közvetlenül tudott hatni a közönségre. *Pintér Czéh Ferkéje* méltó volt előbbi partneréhez; szép énekével és jellegzetes játékával nagy mértékben mozdította elő *Bács*-csal együtt a darab sikerét.

Valóságos minta előadás számba ment a mai bemutató és nem csalódunk, ha azt mondjuk, hogy a szerző jobb interpretációban alig látta még darabját.

A darab valóban meg is érdemelte a színesek által kifejtett ambíciót. A függöny legördülte után perczeleg hangzott fel a taps, és a megelégedett közönség hívta a szerzőt, ki az első emeleti nagy páholyból köszönte meg meghajtással a közönség kitüntető figyelmét.

A népszínművet megelőzőleg a *Varázshedű* került előadásra, melyben *Odry, Rédey, és Czene* tünnek ki szép szabatos énekükkel és eleven, fürge játékkal. **Carolus.**

* **A nagyváradi színtársulat.** *Somogyi Károly*, a nagyváradi téli színház igazgatója, már megkezdte társulata újjászervezését. Az igazgatóság eddig a következőket szerződtette a főbb szerepkörökre:

Balla Kálmán bonviván és társalgási színész. *Pintér Imre*, baritonista. *P. Szép Olga*, szende és vigjátéki szubrette. *Peterdi Sándor*, hős és jellem apa. *Kalmár József*, lyrai tenor. *Perényi József* hős tenor. *Szilágyi Dezső*, operette buffo. *Bérczi Imre*, komikus. *Könyves Jenő*, hős szerelmes. *Bognár János*, kedélyes apa. *Szarvasi Sándor*, szerelmes és jellem színész. *B. Csik Irén*, opera, operette és népszínmű-énekesnő, *Forrai Ferike*, opera, operette szubrette és népszínmű-énekesnő. *Lányi Edith*, alt énekesnő. *Erdei Berta*, komika, *Benkő Jolán*, vigjátéki anya és komika. *Szohner Olga*, naiva. *Somogyi Karolyné* drámai anya.

Ebből a névsorból *Somogyi igazgató Pintér Imrét, Pintérné-Szép Olgát, Kalmár Józsefet és Könyves Jenőt* most szerződtette; a többiek már régebbi tagjai a társulatának. Arra nézve is határozott már az igazgató, hogy az esetleges alkalmi darabon vagy prologuson kívül a színházban első este a *Hunyadi László* operát fogja előadni.

* **Kubelik második hangversenye.** A *Kubelik Jan* hangversenyét rendező *Révész Nándor* könyvkereskedő czégtől azon értesítést vettük, hogy amennyiben kellő számu előjegyzések történnek, a hegedűművész még egy hangversenyt tart Aradon.

* **Színházi cenzura.** Nagyvárad város színiügyi bizottsága, tegnap tárgyalta azt a szerződést, melyet *Somogyi Károly* színiigazgatóval fog kötni. A bizottság ülésén *Rimler* főkapitány felszólalt, s azt ajánlotta, hogy a bizottság szabjon határt az erkölcsstelen irányúnak, s az olyan darabok előadását, mint pl. az *Osztrigás Mici*, ne engedje meg. Többek felszólalása után kimondotta a bizottság, hogy a színdarabokat csak erkölcsi szempontból bírálják, s cenzurát csak a Víg-színház és Magyarszínház darabjaival szemben gyakorolnak abból a szempontból, hogy az új darabok nem ütköznek-e a közérkölcökbe és a jó izlésbe? Kimondotta végül a bizottság azt is, hogy a színiigazgató a bizottságnak köteles előre bemutatni a műsort.

Zsúr a városházán.

— A második péntek. —

Arad, január 19.

A *Kölcsey-Egyesület* a városháza dísztermében ma tartotta második felolvasó estélyét, a melyet ezuttal is nagy, jobbára hölgyekből álló közönség hallgatott végig s kellemesen szórakozott a változatos műsor minden számán.

Megnyitóul egy helybeli fiatal tanár, *Kereskedő László* lépett a felolvasó asztalhoz, a hol *nehány vétség a művészet ellen* cím alatt meglehetősen kritikai éllel, de elég ügyesen szólott hozzá az esztetikai félszavakhoz.

A fölolvató a *Muzsát* szólaltatja meg, a kivel egy színházi előadás után akadt össze. A *Muzsa* kritizál: kritizálja a közönséget, hogyan, mikép viselte magát az operai előadásán. Legélesebb kifogása a taps ellen van, melylyel sokszor az előadó művészeket az énekben szakitják félbe. A ki szívvel hallgatja a zenét, nem tud tapsolni, sőt boszantja őt a zaj, pláne ha az az ének közt támadt. Zavarólag hat az magára a művésze is, hacsak nem — tulságosan hiu. Szébb jutalom a babérkoszoru, mint a tenyerek összeütése, a mely nevetséges, ríktó külső hatásnál nem egyeb.

Van szava a *Muzsának* az előadó művészekhez is, főleg az énekesekhez s a zenészekhez, a kik sokszor a fület sértik. Azt, hogy kisebb teremben nagy dobbal, czintányérral dolgoznak, egyenesen a közegészségügyi bizottság figyelmébe ajánlja. Az építkezésnél meg az a baj, hogy nem törődnek a távlatlalt s a legszebb palotákat elstilizálják. Itt aztán áttér a *Muzsa* a festészetre, a mely igen sokszor nem azt fejezi ki, a mit akar. A képtárlatok pedig úgy néznek ki rendszerint, mint valami zálogházi raktár, nincs bennük semmi művészi elrendezkedés. Természetes, hogy ezzel kapcsolatban a napi sajtó kritikája, melyet a felolvasó legtöbbször felületesen tart, szintén kap a *Muzsától* egy oldalszurást. Ő azt szeretné, ha minden kritika esztetikai remekmű lenne és e mellett a magyaros stílust kultiválná kizárólag.

Nincs megelégedve az illusztráló művészekkel sem, a kik az író, költő gondolatait nem adják hűen vissza. *Persza*, minden képes munkát nem illusztrálhat például *Zichy Mihály*.

Végül a felolvasó a művészi szép ápolására, kultiválására buzdította hallgatóit, a kik őt, a taps ellenségét, az előadás után zajosan megtapsolták.

Zongorasám következett most: *Kovács Mariska* és *Steingassner Margit* urhölgyek adtak elő néhány *Chován*-féle magyar táncdarabot. Igazi virtuózitással játszottak mindaketen, pedig a feladat meglehetősen nehéz volt, főleg az egymást követő, gyors futamoknál. Ezeket is a legnagyobb könnyűséggel estek tul s a közönséget annyira animálták bravuros játékkal, hogy meg kellett a számot ismételni. Még ezután sem akart véget érni a taps.

László Gyula, színtársulatunk e jeles tagja, *Szabados Jánosnak*, a pár év előtt elhunyt szegedi költő-szenátornak a *Tisza* című remek költeményét szavaltta el, mely a város rekonstrukciója után, az új színház megnyitója alkalmából született meg. *László* nemes hévvel, meleg közvetlenséggel szavaltta el a gyönyörű poémát, amelyért szünni nem akaró tapsokat kapott.

Végül következett a mai zsúr clu-ja: *Ruzsinszky Iona* urhölgy, színházunk operai primadonnája énekelt egy nagy áriát *Schreyer Harry* zongorakiséréte mellett a *Hugonották*-ból. A művészi, tökéletes előadás óriási hatást

keltett. Azt talán mondanunk sem kell, hogy a ritka szép hangú énekesnő alig győzte újabb és újabb dalokkal kielégíteni a fellekesült közönség óhajtását.

A figyelmes rendezőség a zsúr hölgy-szeplőit ma is pompás csokrokkal lepte meg.

A majszter úr diszörsege.

— A „tábornok“ ur a törvényszék előtt. —

Arad, január 19.

Van a Kossuth-utcában egy szabó. Van több is, de azok még nem emelkedtek ki abból a keretből, amelyből ennek a történetnek dicsszomjas hőse egy tárgyalás segítségével kiemelkedett.

Az a szabó, akiről itt szó van és aki heteken át büszkesége volt a Kossuth-utcai lakosoknak, nagyon derék, jámbor ember hat napon át egy hétben, a hetedik napon azonban, miután annyi gérokkot és frakkot teremtett meg, mint az Isten a napot, ő is nyugszik és ilyenkor szörnyen fura dolgokat szokott elkövetni.

Meggyőződése ugyanis, hogy pályát tévesztett és előlött rendszerint a hetedik napon szokott tépelődni, amikor eszébe jut, hogy ő tulajdonképpen tábornoknak készült és csak a sors sujtó keze okozta, hogy szabó lett belőle. Ilyenkor szörnyű elkeseredéssel járkal az utcákon és felkeresi a közel levő honvédkaszárnyát, hogy legalább a katonaelet külsőségeiben győződhessék. A mikor aztán teleszívta magát a katonai vezényszavakból, teleszívja magát a bufelejtővel. Ettől azután elfelejti a pályatévésztés minden kinját és a derék szabó egyszeriben nagy átalakuláson megy át.

Ilyenkor a jámbor ember minden nagyobb nehézség nélkül kinevezi magát tábornoknak és aztán van mit látni a Kossuth-utcai lakosoknak.

Haza megy és ha az inas nem kiált: *G'ver-rausz-t*, olyan pofonok hangzanak el a máskor csendes szabó-műhelyben, hogy gyors tüzelésnek is beillenének. Erre azonban ma már nincs szükség, a kis fiók kecske már ismeri a gazdája gyöngéjét és jól be van tanítva. Már mesziről kilesi a duzlis napon, hogy mikor hagyja el a „tábornok“ ur a kantint és ilyenkor kezébe fogja a megrökönyödött nagy ollót és azt kard gyanánt hordva kiáll a kapó elé „diszörsegnék“. Amikor aztán a szabó hazaér, kifogástalanul szalutál neki, ami szörnyen tetszik a „tábornok“ urnak, elannyira, hogy többször is ellép a silbak előtt, aki mindannyiszor szalutál.

Azután bemegy a kaszárnyába, jobban mondva a műhelybe, a silbaknak azonban továbbra is kint kell állni amíg csak a duzli tart.

Ez nyáron csak megjárja, hanem így télviz idején meglehetősen kemény dolog és ilyenkor a „diszörsegnék“ ordít úgy, hogy összeszalad az egész utca népe.

Igy történt ez a minap is és a „diszörsegnék“ ordítózására még rendőr is került elő. Faggatták a kis inast, hogy mi baja van, amire az elmagyarázta, hogy a „tábornok“ ur még nem engedi be, a lába pedig már csaknem lefagyott. A rendőrök előhívták a majsztert és ráparancsoltak, hogy engedje be a diszörseget. A katonai tekintélynek ilyenén való megsértése annyira felingerelte a majsztert, hogy összeverekedett a rendőrökkel, aminek természetesen folytatása lett a törvényszék előtt. Mert hatóság elleni erőszakot még a „tábornok“ urnak sem szabad elkövetnie.

A végtárgyaláson már szégyelt megjelenni a szabó, hanem ügyvédet küldött, kérve a bíróságot, hogy ne vegyék tőle rossz néven azt

a kis jelenetet, mert akkor sokat ivott. Nem is történt nagyobb baja a majszternek, mint hogy megtiltották neki, hogy megegyeszen „diszörseget“ tartson a kapuja előtt.

Most már nagyon csendes ember a tábornok-szabó és ha el is fogják a pályatévésztés keserőségei, meglegszik azzal, hogy a hajdani „diszörsegnék“ elszavalja, hogy: „Egy gondolat bánt engemet, frakk és gérokk közt halni meg.“

Szemtanú

a pozsonyi katasztrófáról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19.

A pozsonyi alagut összeomlása vasuti körökben nem csekély izgalomra adott okot. Kitént ugyanis, hogy a beomlást az okozta, hogy az alagut évtizedek óta teljesen átázott, s így esik most meg, hogy amint a bedőlt részt kijavítani próbálják, tovább omlik az alagut egész boltozata.

És aggodalomra főleg az ad okot a máv. intéző köreinek, hogy a pozsonyhoz hasonló állapotban számos vasuti alagut van szerte az országban. Ezeket most mind sorra vizsgálják, és bizonyára nem egy helyen hosszabb időre be kell szüntetni a közlekedést.

A tegnapi szerencsétlenségről, különben egy szemtanú a következőket beszéli:

A pozsonyi alagut bejárásától mintegy száz méternyire egyszerre csak megállott a vonat. Nem hirtelen történt a megállás és így az ijedelemre nem volt ok. A vonatvezető udvariasan felszólította az utasokat, hogy szálljanak ki, mert az alagutban földcsuszamlás történt és a hegyen át bérkocsin kell az utat folytatni. Az utasok kiszállottak, elfoglalták helyüket a kocsikon és azzal utnak indultunk. Lehetünk mindössze vagy ötvenen, a kellő számban odarendelt kocsikon tehát kényelmesen elfértünk. A podgyaszt külön kocsikra rakták. A hegyen át csak lassan czammogtak a lovak és aki nem gondoskodott jó meleg ruháról utja előtt, az bizony könnyen szerezhetett kis hülés okozta náthát, mert a meleg waggonokból meglehetősen kiizadva szálltunk ki. Az ut meredek, rossz is és így mintegy másfél óráig tartott, míg a hegyen átérünk a pályaudvarba, hol már a segélyvonat várta az utasokat, mely aztán baj nélkül szállított bennünket tovább a főváros felé.

Az alagut rendbehözésán kétszáz munkás dolgozik, de a vonatközlekedés az alagutban még hosszabb ideig szünetelni fog.

HIREK.

— **Fejérváry nem mond le.** Bizonyos lapok előszeretettel csinálják a válsághireket. Előbb Wlassics távozásáról regéltek, — ezt megczáfolták. Azután kombinálták Wlassicsot Lukácsal — ezt is megczáfolták. Ma egyik budapesti hirlap *Fejérváry* bárót mondatja le bizonyos ellentétek miatt, a melyek közte és a kormányelnök között felmerültek volna. Azonban ezt a lemondási hírt is határozottan megczáfolták hivatalos uton. A szabadelpvüpart klubjában maga a miniszter czáfolta meg a lemondásáról terjesztett hírt. Már most nem marad más hátra, mint új névvel hozni forgalomba a régi hírt, legalább addig, míg a készlet tart a fel nem használt miniszterekben. Azok a bizonyos lapok valóban sajnálhatják, hogy olyan kevés a miniszterek száma. Maholnap kifognak belőlük.

— **Ki lesz a váci püspök.** Az ujságok már annyi jelöltet neveztek ki a váci püspökségre, hogy azokkal akár minden magyar püspöki széket be lehetne tölteni s még talán maradna is egy-kettő, javadalom híján czimzetes püspöknek. *Belopotoczky* tabori püspököt sok ideig emlegették, mint biztos jelöltet, — főképen Bécs felől, de Wlassics nyilatkozata után ezt a kombinációt el kellett ejteni. Ekkor egyszerre három új név került forgalomba: *Fischer-Colbrie* Ágoston, *Csáky* Károly gróf és *Kohl* Medárd. Ezek mellett arról is beszélnek, hogy egy kisebb javadalmu püspököt áthelyeznek a váci megyébe s annak a helyére nevezik ki az új egyházfőt. — Mindezekre a kombinációkra pedig hivatalosan kijelentik — mint tudósítónk táviratozza — hogy ezek egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak és feltétlenül koraiak, mert a kormány még nem foglalkozik avval, kit ajánljon a királynak kinevezésre.

— **Uj törvényszéki elnökök.** A király a magyar igazságügyminiszter előterjesztésére *Nagy* Ferencz nagyváradi ítélőtáblai bírót a nagyváradi, dr. *Perjéssy* Mihály nagyváradi ügyészt pedig a csikszeredai törvényszék elnökévé nevezte ki:

— **Dreyfus perujtása.** Egy kérvény érkezett ma *Loubethz*-re, a francia köztársaság elnökéhez. A szövege nem sok, sőt lakonikusan rövid. Ennyi az egész:

— *Alólítottak kéri Dreyfus igazságának kiderítését.*

Egy szóval sem több. Indokolás, magyarázat nincs hozzáfűzve, mindössze is *46127 névalírás*. Es ez több minden beszédnél, ez több mint ezerszer ezer elmondott indok. Mert azt mondja ez a *46127* név, hogy az igazságérzés követeli az igazságtévést. A tömeg, a nép szóval meg ebben, mondván, hogy a fél igazság egész igazságtalanság. Nem elég szabadon bocsájtani az ártatlant, hanem meg kell neki adni az egyetlen igaz elégtételt, ártatlansága beismerését. A kegyelem helyébe hadd jöjjön az igazság. Álljanak elő a bírák, mérlegeljék a tényeket és mondják ki: megméretett és igaznak találtatott, hogy elhallgasson, amit a kegyelem hangoztathatott: megméretett és sajnálatraméltónak találtatott. Őt szó az egész kérvény, de így mond sokat: az igazságot nem kéri, mert követelheti.

— **Az aradi első takarékpénztár legelsőnek** tartja évi közgyűlését az aradi intézetek között. Az évi zárszámadások már a jövő kedden tartandó választmányi ülés elé terjesztetnek s a közgyűlést magát február 4-én tartják meg. Ugy értesülünk, hogy az évi osztalék — a tartaléktöke és nyugdíjalap erős dotálása mellett — *80 frt* lesz, vagyis 5 frttal több, mint tavaly.

— **A Fejérváry utóda.** Egy budapesti lap ma azt a szenzációsnak vélt hírt bocsátotta világgá, hogy báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter beadta lemondását. A hír kétségtelenül nagy feltűnést keltett a képviselőházban, a hol szelvében beszéltek róla. A szabadelpvüpartban azonban nem talált hitelre, mert lehetetlennek tartják, hogy a fontos katonai javaslatok, mint a minő például az új törvényjavaslat, — tárgyalása előtt a miniszter itt hagyná helyét, a hol erős harcz vár reá. Inkább tréfálózta tehát a lemondás híre felett és azon tanakodtak, hogy ki lenne a miniszter utóda? *Szóts* Pál, a fiatal hirlapiróból lett erdélyi képviselő odaszólott *Tóth* Jánosnak, a 48-asok katonai szaktekintélyének:

— No, *Jancsi*, te leszel a honvédelmi miniszter, mert te vagy a legkatonább katona a képviselőház katonái között.

— Majd adnék is én nektek, prűszkölnétek tőle!

— Tudjuk! Te volnál az első, a ki fel emelnéd az ujonczlétszámot!

— De hiszen tréfálatok csak — vágott közbe Földváry Mihály — majd nem nevettek, ha megtudjátok, ki következik igazán?

— Micsoda? Te tudod?

— Persze, hogy tudom! *Krieghammer jön!* Krieghammer lesz a magyar honvédmiszter!

Erre a komoly képpel tett kijelentésre természetesen olyan kaczagás tört ki, hogy még Tóth János sem komolykodhatott tovább.

— **Budapesti tanulmányozók a vágóhidón.** A fővárosi vágóhid igazgatósága öt tagu bizottságot küldött *Aradra*, hogy az itteni vágóhid berendezését vegyék tanulmányozás alá. A vendégek ma érkeztek *Aradra* s *Virágh* Lajos főmérnök és *Barkó* Ferencz vágóhídi igazgató kalauzolása mellett megtekintették a vágóhidat s főképen annak mintaszerű *sertéspörköljét*, melyet a fővárosi közvágóhidon most készülnék berendezni.

— **Ismét „helyi jelöltek“.** *Szolnok-Dobóka* s *Kolozs-megye* ismert átiratai után *Aradváros* törvényhatósága most majd ismét a helyi képviselő jelöltekkel foglalkozik. Ujabban *Maros-Torda-megye* küldött hasonló szellemű átiratot, mely, miután az előbbiekkal már így történt bizonyára egyszerűen tudomásul fog szolgálni.

— **Az amatőr-klub tisztújító közgyűlése.** Az aradi amatőr-klub ma este tartotta *Lukács* Lajos elnöklete alatt közgyűlését a *Honisch*-féle fényképezeti műterem helyiségében. Az elnöki megnyitó után a jelentésekre került a sor. *Reppmann* Gyula pénztáros az anyagi helyzetet mutatta be *Honisch* István titkár pedig a klub egy évi életéről tartott beszámolót. A szépen megszerkesztett titkári jelentésnek kiemelkedő része volt, mely a klub nagy erkölcsi sikert elért kiállításáról szólt. A jelentéseket tudomásul vették s a kiállítás rendezésében való buzgólkodásért köszönetet szavaztak az elnöknek, a tisztikarnak s a felajánlott díjakért a *vallás- és közoktatásügyi miniszternek*, *Aradvárosának*, *Aradmegyének*, *Bohus* Lajos báró diszelnöknek és *Lukácsy* Lajos elnöknek. Ezután elfogadták a pénztárnok előterjesztésére a folyó évi költségvetést. Következett a *tisztújítás*, melynek eredménye a következő:

Elnök lett *Lukácsy* Lajos, alelnök *Töttösy* Géza (uj), titkár *Honisch* István, jegyző *Krenner* Géza (uj), pénztáros *Reppmann* Gyula, ellenőr *Baksay* István (volt jegyző), háznagy *Pulitzer* Armánd (uj), választmányi tagok: *Steiner* József, *Benedek* Árpád, *Urhegyi* Antal (uj), *Szöllösi* Zsigmond dr., *Neumann* Alfréd, *Matusik* Márton, *Sugár* Jenő dr., *K.-Nagy* Dezső (uj).

— **A telepítési ankét.** A telepítési ankét ma folytatta tanácskozását. A tegnapihoz hasonló nagy érdeklődéssel jelentek meg a megbizottak és sok komoly gondolatot, életrevaló eszmét hangoztattak. Kiváló jelentőségű volt *Dessewffy* Sándor csanádi püspök beszéde, a melyet *Darányi* miniszter külön is megköszönt. A tanácskozás még több napot vesz igénybe.

— **Megerősített számtisztek.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter az aradi m. kir. jószágigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél *Lukácsich* Gyula számellenőrt számvizsgálóvá nevezte ki, *Valent* Emil ideiglenes minőségű számtisztet pedig ezen állásában végleg megerősítette.

— **Transzváli lóvásárlók Aradon.** A katonatorozók után az angol hadsereg másféle ügynökei is megjelentek *Aradon*. Mint az ország több helyére, ide is ellátogattak a lóvásárlók, hogy az Afrikában harczoló angol hadsereg lószükségletét itt fedezzék. *Fischer* és *Hauser* budapesti cég nyitott Magyarországon a dologban vállalatot és hír szerint 5000 lovat szándékoznak összevásárolni. A központjuk *Szabadkán* van s onnan szállítják *Fiumén* át

Afrikába a lovakat. Legutóbb *Debreczenben* vásároltak össze vagy hétszáz lovat s most *Aradon* működnek. Eddig százötven lovat vettek itt, melyekből a mai heti vásárra huszonnyolcz esik. Nagy összegeket fizettek a lovakért, melyek ára 200—250 frt között váltakozott. Az igaz, hogy a pénzükért kizárólag jó lovat vettek. A lóállomány azonban nem felelt meg mennyiségileg az ő vételkedvüknek s megtörtént, hogy *kocsiból foatták ki a lovakat* a jó árral megnyert gazdákkal. A vállalkozók tegnap *Gyulára* utaztak.

— **Öt utca aszfaltozása.** A tanácsban tudvalevőleg szóba került, hogy több utca kőcsutját aszfalt burkolattal látja el a város, a mennyiben a vállalkozók a törlesztésre szerződésileg megszabott határidőt 13 évről 26-ra hosszabbítják meg. Az illető vállalkozók, mint értesülünk, hajlandók az egyezséget ilyen formán megkötni s így a jelen évben aszfalt burkolattal vonják be a *Kossuth*-, *Széchenyi*-, *Karolina*- és *Kórház*-utczákat.

— **A köszén elfogyott.** *Prágából* táviratozzák, hogy a fekete köszén már teljesen elfogyott. Csak barna szenet kapni még, azt is horribilis nagy áron. A gyárak kétségbeeséssel néznek a közeli napok elé, a mikor redukált üzemüket is be kell majd szüntetniök.

— **Hát instálom — mosolygott az öreg — ritkán járok be a városba, s ha már egyszer itt vagyok, jobb, ha most huzatom ki a nyavalyást, mint akkó ha megfájul.** Legalább megtakarítok egy utat.

— **Villámlo telefon.** Nem mindennapi dolog akasztott meg tegnap *Aradon* egy telefon beszélgetést. *Lukácsy* Lajos ügyvédi irodájából telefonon értekeztek *Szabó* Mártonnal az élőviz-csatorna zsilipőrével. Egyszerre hirtelen megakadt a beszélgetés s hiába volt minden cseppet, a zsilipőr nem jelentkezett többé. Ma bejött *Szabó* városba s *Lukácsy* kérdőre fogta, hogy miért hagyta abba a beszélgetést az említett alkalommal. A zsilipőr ugyancsak furcsa okát adta a dolognak. Beszéd közben, mint mondta, a telefon szekrényből *óriási villámszerű szikra pattant ki s valami láthatatlan erő őt a földhöz vágta, hogy elájult.* A dolog magyarázata, mint megállapították, az volt, hogy a villámvilágítás felső vezetéke a telefon drótjába esett és így származott az áram, mely oly erős volt, hogy a telefon kagylót is leszakította.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügyminiszterium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök *Arad* vármegyében a csintyei anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Szkalák* Béla h. községi jegyzőt, továbbá anyakönyvvezető helyettesekké a simonyfalvai kerületbe *Ulicsny* Guidó községi tanítót, a kurticsiba *Mladin* Miklós községi bírót, az ó-fazekasvársándiba *Grosch* Sándor községi tanítót, az újszentannaiba *Angelina* József községi irnokot, a galsaiba *Adelmann* András községi irnokot, a solymosiba *Lunics* Péter jegyzői irnokot, a diécsibe *Markucz* József jegyzői irnokot, a kovaszincziba *Dizle* László segédjegyzőt és végül a pankotaiba *Egyed* Manó László jegyzői irnokot nevezte ki és a diécsi, a simonyfalvi és a solymosi anyakönyvvezető helyettesek kivételével, valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **Kubelik adója.** *Kubelik* Jan vasárnap *Aradon* hangversenyző cseh művész iránt nemcsak a publikum érdeklődik, hanem a pénzügyigazgatóság is. Ugyanis a jövedelmét nem hagyják adóztatás nélkül s a pénzügyigazgatóság átírt a városhoz, hogy *Kubelik* várható jövedelme arányában kiszámított 22 korona adót hajtson be rajta.

— **Drágul az egyiptomi cigaretta.** Ma-holnap minden gyönyörűségről le kell mondanunk nekünk, akik koronákra átszámítva sem mondhatjuk magunkat milliomosoknak, sőt még fillérekben sem egé-

szen bizonyosan. Minden megdrágul még az is ami eddig drága volt. Most az egyiptomi cigarettén van a sor. Sir bennem, füstimádóban a lélek, ha erre gondolok. Oltáromon hát ne füstölögjön immár ez a szent áldozati tűz, s ne imádhassam tovább istenségeiteket *Gianaclis* és *Kyriasi*, bálványaimnak megteremtői. Es mindez miért? Mert a munkások sztrájkolnak hat kairói szivarkagyárban egyszerre. Ők legalább élni akarnak abból, mivel másoknak gyönyörűséget szereznek, s fizetésjavítást követelnek, legalább kenyérre valónak eleget. Es miattuk most drágább lesz az egyiptomi. Es nekünk nem lesz majd módunk kék füstjűkben szépné és jónak látni ezt a világot, elszállanak az ábrándjaink és a magunk kis nyomoruságán eszünkbe jut egyszer a mások nyomorusága, az ezereké, a kik együtt milliók, s a kiknek a boldogsága úgy különbözik a mienktől, hogy a mienk a füstben van, az övék meg füst, pára — nincs. Szomorú dolog, hogy sztrájkból drágul minden, még az egyiptomi cigaretta is.

— **Jég alá került istentisztelet.** Przemyslből táviratozzák, hogy az ó-hitű vizkereszt ünneplése alkalmából nagy szerencsétlenség történt. Szokás szerint kimentek a folyó jegére s ott egyházi czeremoniákat végeztek. A nagy tömeg alatt egy helyen beszakadt a jég s igen sokan kerültek a víz alá. Kilencz embert sikerült a veszedelemből kimenteni, egy a vízbe fult. Többen áztak át, de nagyobb baj nélkül szabadultak.

— **A budapest-fiumei telefon.** Mint tudósítónk táviratozza, a Budapest-Fiume közötti telefon már teljesen elkészült s át volna adható a közhasználatnak, ha ezt a Fiumében készítenő berendezések és átalakítások nem gátolnák. Így február végén nyitják meg a vonalat.

— **Volt és nincs.** Banálisnak elég banális az időjárásról beszélni, de lépten-nyomon okot szolgáltat reá. Még az előbb himnuszt zengtünk a tél örömeiről, most már vízben uszik a korcsolya-pálya s a csengő-bongó szánok nyugalomba vonultak. Olvad a hó de gyalázatosan olvad. Olyan hatalmas locs-pocs van, hogy kedvünk volna fél tuczat kalucsnit huzni. Volt tél, nincs tél. Ezt a játékot játsza már az idő — jó idő, illetve hosszú és rossz idő óta. Azt pedig, kit elkeserítenek a jelen tél kellemetességei, nem igen tudjuk vigasztalni. A meteorológia jóslata szerint „a fagy fokozatos gyengülése és csapadékos idő“ várható.

— **Postaigazgatóság Szegeden.** A központban tervezettség indult meg az iránt, hogy Szegeden postaigazgatóságot állítsanak fel. A szegedi postakerületet régebben a budapesti postaigazgatóságba osztották be. A körülmények azóta úgy alakultak, hogy szükségessé vált még egy igazgatóságnak a felállítása és azt természetüleg Szegeden akarják felállítani. A budapesti igazgatóságnak most oly nagy kiterjedt a munkaköre, hogy annak a hivatal megfelelni alig is képes. Magának a fővárosnak postaügye rengeteg munkát ad az igazgatóságnak és épen ennél az oknál fogva akarják a szegedi kerületet kiemelni onnan. A temesvári postaigazgatóságtól Bács-Bodrogvármegyét, a nagyváradi postaigazgatóságtól pedig Békés-vármegyét választanak külön és ezeket hozzákapcsolnak a szegedi postakerülethez, amelynek központja Szeged lenne.

— **Nagy sikkasztás Belgrádban.** Odaát Belgrádban megint lába kelt egy kis adópénznek 1.300.00 dinár az, a mit a fogyasztási adóhivatal főnöke, *Szimics* Milán elemelt a kezelése alá rendelt pénztárból. A jó urat — hogy rájöttek a gazdálkodására — ma elfogták és lecsukták. A pénzből persze semmi sincs meg. Mert ha pénze volna *Szimics* Milánnak talán el se fogták volna, hanem hagynák szabadon, urnak, becsületes embernek, a milyen volt egészen máig.

— **A Duna.** A földmivelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna Schárdingtól egész Pozsonyig rohamosan árad. A Paks alatti jégtorlasz bomladozik, igen rossz állapotban van, s a pár nap alatt oda

érő víztömeg biztosan magával sodorja. Budapestnél a víz 24 centiméternyi esés mellett ma 132 centiméter magas.

— **Véletlen mérgezés.** Végzetes balesetnek esett áldozatul Budapesten *Palics* Julia nagy-kikindiai születésű 23 éves varrónő. Az akácfa-utcza 30. számú ház egyik kis szobáskájában lakott és keserves munkával kereste meg mindennapi kenyerét. A túlfeszített munka azonban annyira megtámadta idegeit, hogy álmatlanságban szenvedett. Az orvos morfiumpöppeket rendelt neki, a melyeket esténként szokott bevenni. Tegnap este véletlenül az előirt mennyiségnél többet talált bevenni és a veszedelmes mérgezés az éj folyamán hatni kezdett. A szerencsétlen leány olyan rosszul lett, hogy a szomszédok figyelmessé lettek nyöszörgéseire. Besiettek hozzá és a nagy kinok között vonagló leány láttára rögtön a mentőket hívták segítségül. A mentők a morfeum-mérgezés megállapítása után első segélyben részesítették és azután a Rókus-kórházba szállították. A szerencsétlen leány, a mikor magához térítették, elmondotta, hogy egyáltalában nem akart öngyilkosságot elkövetni.

— **Az indiszkret memoárok ellen.** A német császárnak sok kellemetlen percze volt már a memoárok miatt, a melyek egy-egy nagy ember halála után megjelentek és indiszkret módon árultak el sok érdekes kulisszatitkot. Bismarck herceg emlékiratainak harmadik kötetét már megjeleníteni sem engedik, mert itt lenne szó a vasembernek a császárral folytatott harczairól. De hogy egyszersmindenkorra biztosítva legyen a diszkreczió a kormány — mint Berlinből táviratozzák — törvényjavaslatot dolgoztat ki, a mely elhunyt államhivatalnokok és katonák hátrahagyott iratairól intézkedik. E szerint a kormánynak joga lesz az iratokat zár alá venni és a nyilvánosság elől elvonni. A tervezetet közelebb már benyújtják a törvényhozásnak.

— **Petrólium-forrás.** Egy hozzánk érkezett tudósítás alapján megirtuk, hogy egy biharmegyei komádi malomtulajdonos telkén kut-furás alkalmával petróliumra akadtak. De hamarosan kiderült, hogy a mai szükvilágban nem egy könnyen bugygyan ki a földből petrólium és az egész hír mese. Egy kissé Verne-izű, csak-hogy kevesebb fantáziával kikomponálva. A hirnek azonban nagy lett a hatása. Nyomban vállalkozó üzletcsoportok alakultak a telep megvételére. Egy ambiciózus mérnök azon melegiben tervezetet készített, hogy hogyan alakítható át Komádi világvárossá. A házasságközvetítők pedig élénken érdeklődni kezdtek a malomtulajdonos családi állapota iránt. A komádi posta hallatlan munkát végzett a tudatadó levelek kézbesítésével. Mindezek fölibe pedig a malomtulajdonos bosszankodik a legjobban. Mert nem elég az, hogy folyton gratulációkkal zaklatják a kutások napról-napra jelentik neki, hogy nem jelentkezik a víz. Ő már vízzel is beérné. A kecsegtető fényes mesére a saját kutjából szeretne inni egy pohár hideg petr... azaz vizet.

— **Máglyára hurczolt pap.** A Balkánon még középkori világ járja. Muravicz községben, Macedoniában — mint táviratunk jelenti — a nép fellézd az urak ellen. Első dolguk volt a papjukat elfogni és halálra kinezni. Azután máglyát raktak a nyílt utcza során és elevenen megégették a papot. Akárcsak ezer év előtt volna még az idő, olyan barbáruul kegyetlenkedett a muraviczi nép. A Balkánon még tart a középkor sötétsége.

— **Kleptománia.** *Mercse* Krecsun kiszindiai illetőségű csavargó — mint levelezőnk írja — az országnak már majdnem valamennyi fegyházában megfordult s legutóbb is a nagyenyedi országos fegyintézetben töltött el több rendbeli lopások miatt öt évet a honnan folyó hó 15-én bocsátották szabadon. *Mercse* 16-án érkezett a falujába s attól a percztől kezdve, hogy Kiszin-

diára betette a lábát, egymást érték a lopások, melyek mind betörés után lettek elkövetve. A csendőrség, erős gyanuokok alapján, házkutatást tartott a notorius tolvajnál, még pedig nem eredménytelenül, mert alig másfél napi otthon tartózkodása alatt annyi mindenfélét lopott össze *Mercse*, hogy a lopott tárgyakat két kocsin vitték a község házához. *Mercse* a lopásokat beismerte, de azzal védekezett, hogy neki *muszáj* a máséhoz nyulni, mert a természete már megkívánja a lopást annyira, hogy talán meghalna, ha lopnia nem lehetne. A csendőrség letartóztatta és bekísérte a veszedelmes embert a nagybuttyini kir. járásbíróshoz, hol vizsgálati fogóságba helyezése mellett megindították ellene a nyomozatot. *Mercsét*, mielőtt ügye ítéletre kerülne, valószínűleg megfognák vizsgálni a törvényszéki orvosok, mert valószínűleg kleptomániában szenved, mely esetben pedig nem fegyházban, hanem a Lipótmezőn van a helye. Az aradi törvényszék fenállása, vagyis 1872. óta ez lesz az első eset, hogy a bíróság előtt kleptománikus ember fog vádlottként állani.

— **Hogy gazdagodtak meg a Westminster herczegek.** Harmincz esztendő előtt még zenki sem merte volna kétségbe vonni, hogy *Westminster* herczeg a világ leggazdagabb embere. Azóta fordult ennek a világnak a sorja, s az amerikai krözusok tulszárnyalták a herczeget. De Angliában ma is ő a leggazdagabb ember. A *Grosvenorok*, aiktől a Westminster herczegi család ered, őseiket Hódító Vilmosig vezetik vissza, de kezdetben éppen nem voltak gazdagok. Cheshirei birtokaik éppen csak hogy némi jólétet biztosítottak nekik. Sir Thomas Grosvenorral kezdődött a fordulat, mikor ez valami *Davie* Sándor Mary nevű leányát feleségül vette. Ez a *Davie* egy uzsorástól származott, aki nagy vagyont zsarolt össze. *Davie* a londoni City jegyzője volt és tejragságot is tartott, amelylyel a város felét ellátta. Gazdasága megnagyobbítása végett kiterjedt legelőket vásárolt Belgraviában, nevetségesen olcsó áron, mert a tulajdonosnak pénz kellett. Ez a majorosgazdaság volt *Grosvenor* Mary öröksége. A telkek értéke évről-évre nőtt, de még 1800-ban örökbérbe adták azokat csekély bérért építkezésekre. Ezek a földbérletek most száz év elteltével véget értek, s a fiatal herczeg jelentékenyen nagyobb bérösszegekért adja ki a területeket. Eddig a nem rég elhalt herczeg bevallása szerint telkei 200,000 fontot hoztak évente, az örökös tizszer ennyit fog kapni értük. Most különben Dél-Afrikában van a huszonegy esztendő *Westminster* herczeg, mint *Milner* adjutánsa.

— **Czégváltás.** *Ring* Zsigmond előkelő aradi fűszer- és csemegekereskedő körlevélben tudatja, hogy fiát, *Ring* Bélát, a czégbe nyilvános társul felvette s azt ezentul *Ring* Zsigmond és fia törvényszékiileg bejegyzett czég alatt fogja továbbvezetni.

— **Halálozás.** Koronkai Ferencz és neje *Kristóffy* Erzsébet, *Pánkl* Vilmos, *Pánkl* Mari, *Pánkl* Vilma és férje *Krasznay* Béla, valamint ezek gyermekei *Krasznay* Adrienne, *Henriette*, *Béla* és *Vilma*, ifj. *Pánkl* József, és neje *Kiefel* Zsófia, *Pánkl* Teréz és férje *Preisinger* Jenő, *Pánkl* Anna, és férje *Mihellyes* Károly a maguk, úgy szintén az összes rokonság nevében fájdalommal jelentik, hogy felejtethetlen jó és gondos édes atyjuk, illetőleg após és nagyatyjuk idősb *Pánkl* József, a volt rudai 12 „Apostol bányamű” társulat nyug. felügyelője, a brádi róm. kath. fiókegyház főgondnoka, f. hó 18-án d. e. 10 órakor életének 76-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült, kinek holt teteme f. hó 19-én, déli 12 órakor Brádra fog szállíttatni és f. hó 20-án d. u. 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint az ottani templomból a brádi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 22-én, d. e. 10 órakor fog a brádi róm. kath. templomban az egek Urának bemutatatni.

— **Krause és a belügyminiszter.** Az ügyes suggestör viselt dolgai, úgy látszik, a sajtó útján a belügyminiszteriumba is elhatottak. Legalább arról tesz tanúságot az a belügyi-

niszteri leirat, amely — nagyváradi hírek szerint — tegnap érkezett Nagyvárad közönségéhez. A miniszter kérdést intéz benne a rendőrséghez, hogy valóban követ-e el *Krause* vizsgálásokat Nagyváradon azzal az engedéllyel, melyet a belügyminisztertől kapott. Ugyanis a miniszter a hírlapokból arról értesült, hogy *Krause* mutatóványaival becsapta a publikumot. A *Szabadság* című újság azt írja, hogy a rendőrség válaszában megfogja nyugtatni a minisztert, amennyiben *Krause* soha olyasmit el nem követett, ami rendőri beavatkozásra adott volna alkalmat és különben is minden előadása a rendőrség szigorú ellenőrzése mellett folyt le.

— **Leszakadt villamos vezeték.** Az úpesti váci-utcza és Zrinyi-ut sarkán ma délelőtt a villamos vezeték leszakadt. E pillanatban haladt el alatta a Láng-féle gépgyár egyik kocsija, a melynek lovait érte a vezeték. Az egyik ló menten kiadta páráját, a másik is úgy megsérült, hogy le kell majd bunkózni. Szerencsére emberben nem esett kár. A szükséges intézkedéseket megtették.

— **Koronaérték Liechtensteinban.** A mi koronaszámításunkkal egyidejűleg Liechtenstein herczegség is áttért a koronaértékre. A herczegség ugyanis érme-unióban van monarchiánkkal 1866 óta, s így most ott is koronás arany és ezüstpénzeket hoznak forgalomba. Az osztrák öt koronás ezüstpénzekkel egyidejűleg Liechtensteinnak is vertek a bécsi pénzverőben ifyen pénzeket, persze egészen más címer és fejlappal. Előlapján az uralkodó herczegnek, *János*nak a képe látható, bal felé fordulva, míg az ausztriai pénzen uralkodónk jobbra tekint. A körirat: „II. János, Liechtenstein herczegé.” A hátlapon babér koszoruban a herczegség címere látható a herczegi kalappal. Körirata: „világosan és határozottan.” Hasonló egy koronás ezüst és öt és tiz koronás aranyakat is vertek.

— **Szédelgés egy bank czégére alatt.** Debreczenből a budapesti Leszámitoló Bankhoz levél érkezett, melyben egy *Tolnai* Dániel nevű debreczeni kereskedő azt kérdezi, hogy a bank szolgálatában áll-e *Sinay* Gyula utazó ügynök? A Leszámitoló Banknál ilyen nevű urat nem ismernek s azonnal megirták *Tolnai*nak, hogy valószínűleg szédelgővel van dolga. De ez a levél már későn jött. *Tolnai* már akkor becsapta a szélhámos. Néhány nap előtt beállított üzletébe egy magas, barna, magát *Sinay* Gyulának nevező fiatal ember s mint a fővárosi magyar leszámitoló bank tisztviselője mutatkozott be. Sorsjegyet kínált részletfizetéses eladásra. A sorsjegy névértéke 200 korona, de olcsóbban akarta eladni, mert több részletét már egy más vevő lefizetett, de a folytatólagos részleteket fizetni nem akarta. Az ágens addig beszélt és ajánlotta a jutányos vételt, míg *Tolnai* megvásárolta a sorsjegyet és tiz forint előleget is adott. Másnap levelet irt a magyar leszámitoló bankhoz s a válaszból természetesen megtudta *Tolnai*, hogy *Sinay* ur, akitől a sorsjegyet vette, közönséges szédelgő és ellene megtette a feljelentést. A rendőrség a vizsgálatot megindította. *Sinay* Gyula neve nem ismeretlen a rendőrség krónikáiban. A büntető bíróságokkal is nem egyszer meggyült már a baja.

— **Foghuzás takarékoságból.** A minap jajgatva sompolygott egy ismert fogorvos termébe egy öreg magyar. Az álla úgy fel volt kötve, hogy épp a szemé villogott ki a sűrű bandázból. Nagyokat nyögött, mialatt letelepedett a hatalmas karosszékre. Az orvos pedig finom műszerével hozzáfogott a beteg fog kereséséhez. Megkopogtatja az egyik harapószereszetet:

— Ez fáj, ugy-e?

A magyar busan ingatja a fejét.

— Nem a' uram, de csak huzza ki.

— Tán ez fáj?

— Ez se fáj, de csak tessék kiszedni!

Az orvos vonakodott, a beteg azonban követelőzőtt szainte:

— Csak tessék, ha mondom!

És a két fog diadalmasan vonult ki a szájrügökből. Kevéske eczet hamarosan megszüntette a vérezést, mire újra kezdődött a fájós fog kutatása:

— Ahá ez az odvas fog, ugy-e bátyó?

— A beteg csak int, csak bólingat, s fájdalomában lehunyja a szemét. Csakugyan az a foga fáj.

— Az operáció végén aztán megkérdezték a polgártását, hogy miért huzatta ki erővel az egészséges fogát.

— **Keztyüök alkonya.** A keztyü nem divatos többé. Párisból írják, hogy azok az asszonyok, akik a divatot csinálják, már nem használnak keztyüt. A férfiak már évek óta felhagytak evvel a luxussal. Színházban, társaságban most szabadon lehet látni a legszebb rózsás kormöcskéket. A ruhák uja az egész kézfejet eltakarja, a kezujjak tele vannak ragyogó gyűrűkkel, — mire kellene itt a keztyü? Még az utcán is lehetőleg mellőzik a keztyüt. Látogatásoknál csak a balon viselik, a jobb kézen szabadon mutogatják a gyűrű kollekciót. A hideg levegőn gyémántos lánczon csüngő muffba rejtőzik a keztyütlen kéz. A keztyüökre így rossz idők jönnek. Még Yvette Guilbert is, a ki pedig feltalálója volt a divatos hosszú fekete keztyüknek, hűtlen lett az ő tipikussá vált keztyüéhez. Utolsó előadásain — mielőtt beteg lett — már keztyük nélkül szerepelt.

— **Öngyilkosság a vendéglőben.** A budapesti *Arany-kakas* vendéglőben tegnap este egy ismeretlen fiatal ember öngyilkossági kísérletet követett el. Fél nyolcz óra tájban egy mintegy 20 éves fiatal munkásember lépett a vendéglőbe és egy üresen álló asztalhoz ült. Egy pohár sört rendelt magának. Míg a pinczér a söntésbe ment, az ismeretlen vendég revolvért rántott ki zsebéből és homlokra lökte magát. A golyó a homlok közepén furódott fejébe és a szerencsétlen életveszélyesen megsebesülve, eszméletlenül rogyott a földre. A vende éket és a pinczér megijedt a csődültek össze az életmentés miatt. Csődültek össze a mentőkért telefonáltak, a kik a szerencsétlent a Rókus-kórházba szállították, a hol még nem nyerte vissza eszméletét. Semmiféle levelet vagy iratot sem találtak nála, a melyből személyazonosságát vagy végzetes tettének okát megállapíthaták volna.

— **Rómában letartóztatott szegedi fiúk.** A római osztrák-magyar konzulátustól hivatalos megkeresés érkezett Szegedre. A megkeresés elmondja, hogy a római rendőrség nemrégiben letartóztatott két foglalkozás nélküli fiatalembert, akik személyüket egy irással sem voltak képesek igazolni, csupán azt erősítették, hogy Szegedre valók s ide is illetékesek. Egyikük a 18 éves *Fischer Fülöp*, kereskedősegédnek mondta magát, míg a hasonló koru *Muzsik Lajos* pinczéri foglalkozást vallott be. Az örökváros rendőrsége most már az osztrák-magyar nagykövetséget arra kérte föl, puhatolja ki a szegedi rendőrségnél, igazat mandtak-e a fiatal emberek s valóban Szegedre valók-e? Ha ez igaznak bizonyul, úgy a mindenképp kifogyott fiukat a Tiber partjáról haza fogják toloncsolni Szegedre.

— **Magyar név.** *Rosenberg Lajos* aradi illetőségű, bécsi lakos és gyermekei *Leo* és *Ella* vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel „Réti“-re változtatták.

— **Az etikett.** A Nizzában lévő Promenade des Anglais hetedik számú házat, amelyben sok éven át C. gróf, római nagykövet neje lakott, a napokban megvette egy gazdag amerikai hölgy, aki Angolország és Franciaország előkelő köreiből nagy szerepet játszik. — A palota új tulajdonosnője az első és második emeletet óriás díszteremmé alakíttatja át s meglehet, hogy vendégeül fogja talán látni az abban rendezendő ünnepek valamelyikén azt a kiváló férfit is, aki állítólag a palota volt urnőjének a halálát okozta. C. grófné rendkívül bizalmatlan természetű hölgy volt s etikett dolgában valóságosan fanatikus. Nizzában az volt a szokása, hogy ebéd előtt egy óráckát a gyógyterem teraszán töltött el. Egy napon szokása szerint ismét a teraszra ült egy kényelmes székben, ölében a kutyájával, háta mögött egy livrés lakájjal, aki úgy leste minden pillantását szolgálatkészen. Egyszer csak egy kifogástalan szürke ruhás ur jön feléje, megáll előtte s kalapját levéve, a legkifogástalanabb franciaasággal így szól meg:

— Szerencsésnek érzem magamat, hogy üdvözölhetem, asszonyom.

A grófné megbámulta a neki ismeretlen urat és gögösen kérdezte:

— Kicsoda ön, uram?

— Attól tartok, hogy nagyon megváltoztam

azóta, hogy legutóljára látott, grófné — felelte a szürke ruhás ur kissé kedvetlenül. — Nem ismer meg?

Ridegen szólott erre a grófné:

— Nem, uram és nem is óhajtom önt ismereni.

Azzal fölkelt és királynői tartással távozni akart, de az az ur visszatartotta ezekkel a szavakkal, miközben fölényesen mosolygott:

— Asszonyom, egyszer ugyan be voltam már önnek mutatva, de engedje meg, hogy ezt a formáságot újra megismételjem. A walesi herczeg vagyok.

Abban a pillanatban a lakáj karjai közé omlott a selyemruhás grófné. És csak nagysókára tért magához, azután pedig hat hét múlva meghalt. Mondják, hogy nem tudott magához térni az ijedelemről.

— **Ujévi üdvözetek megváltása.** IV. kimutás az ujévi üdvözetnek a Sz.-Háromság-szobor alapja javára történt megváltásából befolyt összegekről: Az állami *jószágigazgatóság* 13. számú ivén: N. N. 30 fill., Buja Sándor 30 fill., Pöihner János 30 fill., Jánossy Győző 60 fill., Banki Venczel 30 fill., Konez János 30 fill., Göröi János 20 fill., Kováts Gyula 20 fill., Lukachich 20 fill., Topán Sándor 60 fill., Rétfalvy Gyula 60 fill., dr. Csernovics Diodor 1 kor. *A főkapitány* 15. 16. 17. 18 és 19. számú ivén: 15. Flóreszku György 2 kor., özv. Hudecz Ferenczné 2 kor., Balogh Dávidné 2 kor., Steiner Lajosné 2 kor., Zsiguri Demeter 1 kor., Kottilla József 1 kor., Szilágyi Jakab 1 kor., Pollák József 1 kor., Szabó György 1 kor., Müller József és fia 2 kor., Meisztrovits János 2 kor., Sztaniv Mátvás 1 kor., Ungerman Ödön 1 kor., Nagy János 1 kor., Kováts Veronka és Zagora Erzsike 2 kor., Pák Luiza 1 kor., Fekete Jakab 1 kor., özv. Sántay Lajosné 1 kor., Németh Emil 1 kor. 16. Valaki 4 kor., Weisz Sarolta 1 kor., Gaál József 2 kor., Matuschek Andor 1 kor., Mittner József 3 kor., özv. Tóth Mihályné 2 kor., Niedermayer János 2 kor., Lenart Imre 2 kor., özv. Brassoványi Endréné 2 kor., özv. Erfurth Frigyesné 2 kor., Dank Ferencz 2 kor., Beke Gábor 2 kor., Schärer János 1 kor., Barton Alajos és neje 2 kor., Barton Ferencz 1 kor., Grószmuth Albert és neje 2 kor., Kurticsán Lázár 1 kor., Matusz Péter 1 kor., özv. Tóth Mihályné 1 kor., Petrovskzy Károlyné 1 kor., Kottilla Ferencz 1 kor., Kadinszky János 1 kor., Tavrof József 1 kor., özv. Pintér Balázné 1 kor., Salát András 40 fill., Balcsó Antal 2 kor., Havancsák Lajos 1 kor., Iritz József 2 kor., Grusz János 1 kor., Nesznerak Antal 2 kor., Szász Dénes és neje 2 kor., Ablonczy Józsefné 1 kor. 17. Báro Bohus István 10 kor., Probszt Károly és társa 4 kor., Kremer József 10 kor., Rozsnyay fiverek 2 kor., Domány József 10 kor., Walter Vilmos 2 kor., ifj. Kébely 1 kor., Seemayer Ferencz 1 kor., Révész Nándor 2 kor., Csutak Károly 2 kor., Schäffer Henrik és Lipót 2 kor., Lengyel testvérek 2 kor., Glück Dezső 2 kor., Maresch Gyula 2 kor., Husserl és Szalay 2 kor., ifj. Klein Mór 2 kor., Hacker és Deutsch 1 kor., Kell Manó 2 kor., Münz S. 1 kor., Vojtek Kálmán 1 kor., Holtzer József 1 kor., Weisz Mór 40 fill., Kutányi Ferencz 1 kor., Barkó Ferencz 4 kor., Krispin József 4 kor., Domonkos Lajos 4 kor., Sarlot Domokos 4 kor., Rosenblüh és társa 3 kor., Domán Sándor 2 kor., Schlésinger Lipót 2 kor., Angele Mátyás 2 kor., Kakuja Ferencz 1 kor., Marek Samu 2 kor., Glück Károly 2 kor., Karácsonyi Antal 1 kor., Bendik József 1 kor., Magyar Ferencz 4 kor., Frick József 2 kor., Hegyi Albert 2 kor., Pölzl Miksa 2 kor., Spitzer és Löwinger 1 kor., Böhm és társa 1 kor., Ruzs I. és társa 1 kor., Rosenberg József 1 kor., I. P. 20 fill., G. R. 60 fill., Ilits testvérek 2 kor., Daimel 1 kor., Schwarz testvérek 1 kor., F. Deutsch Mór 2 kor., Berecz Lajosné 2 kor., Nits G. Pál 6 kor., Tabakovits Emil 4 kor.

— **Ajánlható beszerzési forrás** mindennemű cikkektré nézve Aradon, *Porter Vilmos* koronás áruháza a Központi szálloda épületében. Különösen a béli és színházi szezon alatt mindenféle divat-pipere-illatszerek cikkek, ékszer utánzatok és legyezók találhatók ott a legnagyobb választékban. A rendkívül jutányos árakról ismeretes a koronás áruház.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Ajándék a gyűjtőknek.

Aki az Aradi Közlönynek öt új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg a magyar könyvpiacz legszebb diszmunkáját

Mikszáth Kálmánnak

A JÓ PALÓCZOK

czimü 50 koronás művét.

Aki az Aradi Közlönynek három új negyedéves előfizetőt gyűjt, az teljesen ingyen és bérmentve kapja meg

Bartók Lajosnak

TÉLI REGÉK

czimü 32 koronás gyönyörű aczélmetszettekkel illusztrált diszmunkáját.

Beküldött czimekre mutatványszámokat az *Aradi Közlönyből* két hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

TANÜGY.

(—) Az aradi tanítótestületek segélyalapja ma d. u. fél öt órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a polgári fiúiskola nagytermében.

SPORT.

+ **Maione Vincenzo**, az *Aradi Athletikai Club* olasz vívómestere, ki a klub meghívására néhány hónap előtt jött le a fővárosból, rövid idő alatt szép sikert ért el Aradon. Tegnap írtuk meg, hogy február 4-én nemzetközi vívóakadémiát rendez, melyre nagy számmal jelentkeztek az első rangú mesterek és amatőr vívók. A mester érdemes működését különben szépen igazolja, hogy tegnap az aradi csász. és kir. 33-ik gyalogezred tisztikarából alakult vívótársaság is hivatalos vívómesterének szerződött.

KÜLÖNFELÉK.

□ **Összekeverültek.** III. Frigyes Vilmosról, II. Vilmos német császár dédapjáról azt állítják, hogy nagyon kurtán szeretett beszélni. Amikor csak lehetett, egyetlen egy szóval fejezte ki magát. Egy napon, mialatt Teplitzben tartott kurát, hírdül hozzá neki, hogy egy magyar mágnás is van a fürdőben.

— Megismerni! — mondta a császár.

Aztán megmutattatta magának azt a híres urat, s legközelebb a kut körül való séta közben köszöntötte. Erre a következő kis dialógus fejlődött volna ki közöttük:

— Fördik?

— Iszom.

— Katona?

— Mágnás.

— Ugy?

— Rendőr?

— Király.

— Gratulálok.

□ **Hogyan írt német levelet a simontornyai főszolgabíró.** A régi jó időkben jóízű történetet elevenít fel Mányoki Tamás a *Tolnavármegye* legutóbbi számában. A simontornyai főszolgabíró híres német levelének a története ez a krónikás anekdota.

Tolnavármegyének 1831-ben tizezer pengőforint kölcsönt kellett fölvennie s ezt a kölcsönt egy egyszerű, iparos özvegytől kapta meg. Egy esztendő múlva visszafizette a vármegye a tizezer pengőforintot s mikor a közgyűlésen szóba került a dolog, Csapó Dániel másod-alispán utasította Döry Gábort, a völgy-ségi járás szolgabíróját, hogy a vármegye nevében köszönje meg a hitelező asszonynak a szivességét. Döry, aki tréfás ember volt, meg akarta tréfálni Vizsolyi János simontornyai főszolgabírót és arra kérte a közgyűlést, hogy helyette ez utóbbit kérnék fel a köszönőlevél

megírására, mert ő a hitelező asszonynyal haragban van. Döry szándékát megsejtették a többiek is, s a köszönő-levél megírásával csakugyan a simontornyai főszolgabíró biztáknak meg. Az asszony egy szót sem tudott magyarul, a köszönő-levelet tehát németül kellett megírni. Ebben volt a tréfa. Hiába szabadkozott a simontornyai főszolgabíró, hiába fenyegetőzött lemondással, mégis csak el kellett fogadnia a megbízást, amikor Forster főügyész a fülébe sugta:

— Ugyan ne ijedjélzél annak a német levélnek a megírásától, hiszen ott van patvaristád, ő mint afele fiatal ember, bizonyosan bírja annyira a német nyelvet, hogy tud írni egy egyszerű asszonynak egy rövid német levelet.

A főszolgabíró megnyugodott ebben s másnap, amikor haza került Gyönkre, első dolga az volt, hogy megparancsolta a patvaristájának: vegyen pennát a kezébe s ebben és ebben a tárgyban írjon egy Tipamer nevű mesterember özvegyének köszönő-levelet, de németül ám. A patvarista hüledezve mondotta:

— Edes urambátyám, hiszen én egy szót sem tudok németül.

A főszolgabírónak majd kiesett a szájából az öblös pipa. Először a főügyészt, aztán a patvaristáját teremtettézte össze, majd nagyot gondolt és így szólt:

— Na hát majd irok én? Azaz, hogy dik-tálok, te meg irod.

Ezzel a sarokba tette a pipát s miután föl és alá járt a szobában, egy kis idő múltán így szólt: Ird oda a titlust — löblike frau Tipamerin!

— Megvan — mondja a patvarista — hát aztán?

— No hát irjad: Indéme, nakdéme — ezután sebesen kezd járkálni fel és alá. Szinte megizzadt a fejtőrésben. Egyszerre hirtelen megáll, mutató ujját kinyújtja patvaristája felé, ezt mondván: szemikolon! mai nyelven pontosvessző.

— No már megbocsásson kedves urambátyám. — jegyzi meg a patvarista, — én ugyan a magyaron és diákon kívül más nyelvet nem tudok, de hogy ide ezután a két szó után szemikolon következzenek, azt nem hiszem.

— Nem hiheted? No hát ha jobban tudod, mint én, ird meg a német levelet fe, — s ezzel örülve, hogy okot talált a szabadulásra, felkapta pipáját s rácsapta az ajtót a hitetlen patvaristára.

A német levél mégis megíródott. A patvarista megíratta a gyönki notáriussal. A következő közgyűlésen aztán nevetve kérdezték meg a főszolgabírótól: elküldte-e az asszonynak a német levelet. Nagy volt az ámulás, amikor azt jelentette:

— Elküldöttem.

Teljesen igazat mondott. Csakugyan elküldötte. Hogy ő írta-e? Azt senki nem kérdezte.

Visszaszivás. Ur: Adtál a lónak abrakot, Miska?

Szolga: Igenis adtam.

Ur: Sokat adtál?

Szolga: Igen, kérem átossággal, sokat adtam.

Ur: Tán nem is kellett volna oly sokat adni.

Szolga: Nem is olyan sokat adtam kérem átossággal.

Ur: Kevés is elég lett volna neki.

Szolga: Nagyon keveset adtam neki.

Ur: Talán jobb lett volna, ha semmit sem adtál volna?

Szolga: Nem is adtam biz én egy szemet sem neki!

NAPIREND.

Január 20. Szombat. Róm. kath. naptár: Fábán és Sebestyén. — Protestáns naptár: Fábán és Sebestyén. — Izraelita naptár: Sabbat, Jithro. — Görög-keleti naptár (Január 8.): Dominika. — A nap kél 7 óra 25 perczkor, nyugszik 4 óra 25 perczkor. — A hold kél 9 óra 37 perczkor, nyugszik 8 óra 56 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 760 0 milliméter, délután 2 órakor 763 1 milliméter. Hőmérséklet reggel 7 órakor 0° + 2.0° délután 2 órakor 0° + 2.1° . Szei irányja és ereje reggel 7 órakor EK. 2. délután 2 órakor N. 4. Felhőzet reggel 7 órakor borult, ködös, délután 2 órakor borult, esik. Csapadék az utóbbi 24 órában 3 mm.

Időjelés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Jelentékeny csapadék nélkül, Fagypont körül hőmérséklet.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Holyiség: Erekllyemuseum helyisége melletti ülésterem.

Január 21. Kubelik Jan hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Január 25. A nagy-buttyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 26. Körallatorvosválasztás Ternován.

Január 28. A németügyi takaré- és segély-egylet mint szövetkezet közgyűlése délután 1 órakor.

Január 29. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Január 30. Jegyzőválasztás Világoson.

Február 2. A soborsini takarékpénztár közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 4. Az aradi vonós-négyes kamarazene hangversenye délután 5 órakor (Központi szálló.) — Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 8. Az almás-kamarási takaré- és önszegély-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az arad-szent-mártoni első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Farsangi naptár:

Január 20. Ronacher-estély a várbeli tisztii kaszinóban $\frac{1}{2}$ 9 órakor. — Az új-aradi ipartestület táncvizsgálma (Martini-sörcsarnok.)

Január 21. Alarezosbál a ligetben.

Január 27. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tisztii kaszinóban 8 órakor.

Február 1. Tanítók táncmulatsága (Polgári fiúiskola díszterem.)

Február 2. A posta- és távirat alisztek táncmulatsága (Központi szálló.)

Február 3. A helyőrségi tisztikar táncvizsgálma $\frac{1}{2}$ 10 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi hivatalosolgák betegsegélyező- és temetkezési egyletének táncvizsgálma (Vadember.)

Február 4. Az aradi mészáros és hentes ifjuság táncvizsgálma (Központi szálló.) — A kömüves-, kőfaragó- és kőterítő betegsegélyező- és temetkezési egyesület táncvizsgálma (Krispin-terem.)

Február 17. Mükedvelő-előadás, utána társas vacsora és tánc a várbeli tisztii kaszinóban 8 órakor.

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tisztii kaszinóban $\frac{1}{2}$ 9 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

Három nap óta esik. Eleinte jól havazott, majd enyhébb lett az idő és esőre változott; most szünet nélküli eső áztatja a már elég nedves földet.

Az üzlet teljesen élettelen még és vételeket csak gyáraink eszközölnék.

A behozatal a rossz időjárás daczára elég nagy volt.

Mintegy 800—900 métermázsa jó minőségű buza és 4—500 métermázsa tengeri került forgalomba, mely árak változatlan áron keltek el.

Mai árak: 50 klgr. súlyegységet véve alapszámításnak, korona-értékben:

1-ső minőségű buza 6.80—7.—.

Középmínőségű buza 6.70.

Tengeri 4.10—4.15.

Rozs névleges jegyzés 5.30—5.35.

Arpa névleges jegyzés 5.15—5.20.

Zab névleges jegyzés 4.20—4.25.

Az irányzat tartósan lanyha.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. jan. 19-én tartott heti állatvásárról. —

Nem annyira a piacz korlátai között levő, mint inkább a vásár egyéb helyein álló kocsiba fogott és jó minőségű igás lovakat vásárolta össze egy budapesti lókereskedő cég, mely 500,550 koronát is fizetett egyes lovakért.

Felhajtatott 120 drb ló, 160 drb szarvasmarha, 280 drb sertés.

A gyengeborjut igen keresik és jól is fizetik.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronaig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 290—420 koronaig. Szarvasmarha hizlalási célra — koronaig. — Igáslo párja 440—560 koronaig. Fejőstehen kis borjas 130—215 koronaig. Szoposborju levágásra darabja 18—32 koronaig. —

Rugottborju drbja 50—90 koronaig. Juh párja — koronaig. Bányapárja — koronaig. Tehén levágásra — koronaig.

Lóvásár: Remondaló drbja 530 koronaig. Hintósló párja — koronaig. — Igáslo elsőrendű párja 650—900 koronaig. Igáslo másodrendű párja 250—360 koronaig. — Parasztló párja 160—210 koronaig. Rossz ló (levágásra) drbja 8—12 koronaig. Elcsigázott ló párja — koronaig.

Sertés vásár: Hizott sertés klgrja — fillérig. Felhizott sertés klgrja 76—80 fillérig. — Süldősertés párja 50—80 koronaig. Pecsényemalacz drbja 8—10 koronaig. Fiaskocza drbja 64—95 koronaig. Paraszthizlalású sertés — koronaig. Három hónapos malacz párja — koronaig.

Baromfi vásár: Hizottliba párja 11—13 koronaig. Soványliba párja 5—6 koronaig. — Fiatalliba párja — koronaig. — Kappan párja 3.60—4.20 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 1.80—2.— fillérig. Idei csirke rántani való párja 1.40 fillérig. — Gyöngycsirke párja — koronaig. Rucza párja idei 2.40—3.— fillérig. — Pulyka párja 9—11 koronaig. Tojás 5 drb 40 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgrja 2.40—2.60 fillérig. Vágott hal klgrja 2.— fillérig. Jegelt halak klgrja 1.20 fillérig. — Apróhalak klgrja 80 fillérig. Kecsege klgrja — fillérig.

A piacz 12 órakor oszlott szét.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 19.

Déltőzsde. Buzakinálat kielégítő, cétélkevd mérsekelt. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműekben kevés forgalom.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.71—7.72
Buza szeptemberre	7.79—7.80
Rozs áprilisra	6.41—6.43
Zab áprilisra	5.06—5.07
Tengeri májusra	4.95—4.96
Repcze szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.71—7.72
Buza szeptemberre	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.42—6.43
Zab áprilisra	5.06—5.07
Tengeri májusra	4.97—4.98
Repcze szeptemberre	11.70—11.80

Zárul 4 órakor korona

Oszták hitelrészvény	749.60
Magyar hitelrészvény	748.—
Leszámtolóbank részvény	504.—
Rima-Murányi vasmű részvény	669.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	643.—
Közuti vasut	666.—
Városi villamos vasut részvény	340.—

S z e s z ü z l e t.

— Január 19. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 110 korona, kicsinyben 112 korona, finomított szesz nagyban 113 korona, kicsinyben 115 korona hordó nélkül per 100 liter $\frac{0}{0}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szarított moslék 11 korona métermázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Január 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 82.—83.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 85.—87.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 83.—84.— fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 82.—83.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillig. Közép páronként 220—280 kilogramm felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 220 kilogramm terjedő sulyban — fillig.

Sertéslétszám: Január hó 18-án volt készlet 20569 darab, január hó 17-én főlhajtatott —208 darab, január hó 17-én elszállított —214 darab, január hó 18-án maradt készletben 20563 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. január 19.

Magyar aranyáradek $\frac{40}{0}$	98.70
Magyar aranyáradek $\frac{40}{0}$	94.95
Magyar arany $\frac{41}{100}$	100.—
Magyar ezüst $\frac{41}{100}$	99.50
Magyar keleti vasut	99.50

Magyar földterhermentesítési kötvény	94 25
Magyar italmegváltási kötvény	99.80
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	161.50
Tizszasabályozási és szegedi kölcsön	138 25
Osztrák papíráradék	99.50
Osztrák járadék ezüst.	99.30
Osztrák járadék arany	98.75
Koronajáradék	98.75
1860-iki államsorsjegyek	137.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1836.—
Magyar hitelbank részvény	746.50
Osztrák hitelintézet részvény	750.60
Osztrák-magyar államvasút	643.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.20
Német birodalmi márka	118.10
London	242.20
Páris	96.10

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

REGENY-CSARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Irtá: H. G. Wells.

Az Aradi Közlöny számára fordította:

[29] **Mikes Lajos.** [Utányomás tilos.]
(Folytatás.)

XXI.

Az állatemberek visszafejlődése.

Ilyformán állatemberré lettem én is dr. Moreau szigetén. Mikor fölébredtem, sötétség volt körülöttem. Karom sajgott a kötelékben. Felültem, az első pillanatban nem is tudván, hol vagyok. Kívül rekedt beszélgetést halottam. Majd láttam, hogy barikádomat elhordták, s a kunyhó bejárata tiszta volt. A revolver még mindig a kezemben volt.

Hallottam, hogy közvetlenül mellettem lélezkedik valami a földön. Visszafojtva lélekeztem, igyekeztem kivenni, mi az. Lassan megmozdult, s egyszerre valami lágy, meleg, nedves dolog érintette kezemet.

Minden izmem összerándult. Elkaptam a kezem. Kívül láрма támadt, s egyszerre tisztában voltam vele, mi történt.

— Ki az? szóltam rekedten susogva.

— En, mester.

— Kicsoda?

— Azok kint azt mondják, hogy most már nincs mester. De én tudom, hogy van. Én a tengerbe dobtam azoknak a testét, a kiket megöltél. En szolgád vagyok, mester.

— Az vagy, a kivel a paron találkoztam?

— Az vagyok, mester.

— Jól van, szóltam, s odanyújtottam kezem, hogy még egyszer megcsókolja. Láttam, hogy hűsleges szolgám volt, mert különben nekem esett volna, mialatt aludtam. Tudtam, hogy számíthatok rá, s boldogságom kezdett visszatérni. — Hol vannak a többiek? kérdeztem.

— Megvadultak. Megbolondultak, szólt a kutyaember. Most ott kint beszélgetnek. Azt mondják: „A mester meghalt; a második ostoros meghalt. Az pedig, a ki a tengerben járt, — olyan, mint mink. Nincs többé mester, nincsenek ostorok, nincs meg a kinok hajléka. Vége mindennek. A törvényt tiszteljük és meg-

fogjuk tartani; de kin, mester, ostorok nincsenek többé.“ Így beszéltek. De én tudom, mester, én tudom.

Megveregettem a sötétben a kutyaember fejét. — Jól van, szóltam újra.

— Nemsokára megölöm valamennyiüket, szólt a kutyaember.

— Nemsokára megölöm valamennyit, szóltam, néhány nap múlva, a mint bizonyos dolgok bekövetkeznek. Valamennyit, kivéve azokat, a kiket meg akarsz kimélni.

— A kit a mester meg akar ölni, azt megöli a mester, szólt meglegedetten.

— Hadd szaporodjanak büneik, szóltam; hadd éljenek eszeveszetségükben, a mig utolsó percük nem üt. Ne mond meg nekik, hogy én vagyok a mester.

— A mester akarata parancs, szólt a kutyaember.

— De az egyiknek belett a végzete. Azt megölöm, a mint utamba kerül. Ha azt mondom neked: ez az, akkor vesd rá magad. — S most kimegyek az egybegyűltek közé.

A kunyhó nyílása elsötétedett egy pillanatra, mikor a kutyaember kilépett. Utána mentem és felálltam csaknem azon a helyen, a hol akkor voltam, mikor Moreau és vérebe megjelent, hogy üldözzön. De most éjszaka volt, a dögleletes ut tele volt sötétséggel, s távolabb zöld napsütötte lejtő helyett, tüzrakást láttam, s körülötte felhuzott vállu fenevadak sürgölődtek. A hold épen a mély ut szélén emelkedett fölfel.

— Gyere mellettem, szóltam megemberelve magam, s végig mentünk a szűk uton, nem törődve a kunyhókból ránk bámuló elmosódó lényekkel.

A tűz mellett egyiksem üdvözölt. Legtöbbje tüntető megvetéssel nézegetett. Körülpillantottam, de a hiénasertés nem volt köztük. Vagy husz fenevad heverészett ott a tűzbe meresztve szeméit, s beszélgetve.

— Meghalt, meghalt, meghalt a mester, szólt jobbra tőlem a majomember. A kinok hajléka eltűnt, nincs többé.

— Nem halt meg, szóltam emelt hangon. Most is bennünket figyel.

Ez felrázta őket közönyös nyugalomból. Husz szempár szegeződött rám.

— A kinok hajléka eltűnt, szóltam, de vissza fog érkezni. A mestert nem láthatjátok; de ő most is fölöttünk hallgatózik.

— Igaz, igaz! szólt a kutyaember.

Biztonságom mehökkentette őket.

— A felkötött karu ember, furcsa dolgot mond, szólt az egyik fenevad.

— Mondom, hogy így van, szóltam újra. A mester és a kinok hajléka vissza fog jönni újra, s jaj annak, a ki megszegi a törvényt!

Kíváncsian egymásra tekintettek. Közönyösséget szinelve elkezdtem tunyán vagdalni a földet magam előtt fejszémel. Eszrevettem, hogy mind odabámulnak a mély vágásokra a gyepes talajon.

Majd a szatir kételkedni kezdett szavaimban. Feleltem neki, s aztán az egyik tarka bőrű fenevad tett ellenvetést, s így lassan eleven társalgás fejlődött ki a tűz körül. Mindenperczen jobban meggyőződtem róla, hogy személybiztonságomat nincs mitől féltetni, s egyre nyugodtabb hangon beszélgettem. Egy óra múlva egy részüket meggyőztem állításaim valóságáról, a többiek pedig nem tudták elhárítani magukat, mit higyenek. A mint a hold lefelé kezdett haladni, az egyik fenevad nagyot ásított s csakhamar valamennyien visszahúzódtak a mély utba kunyhóik felé. Együtt mentem velök, mert tudtam, hogy nagyobb biztonságban vagyok, ha többen vannak körülöttem, mintha egyetlen egygyel találkozom a sötétben.

Igy kezdődött tartózkodásom második, hosszabb fele dr. Moreau szigetén. Ettől az éjszaktól kezdve az utolsóig csak egy dolog történt, a mit el kell mondanom, mert azt a számtalan apró kellemetlenséget, s azt a szüntelenül gyötrő nyughatatlanságot, a mely a további tíz hónap története, leírni nem érdemes. Voltak veszedelmeim természetesen folyton a a fenevadakkal, de csakhamar kivívta tisztelüket kődobásbeli ügyességem és fejszém elé.

A hiénasertés állhatatosan került, úgy, hogy folyton résen kellett állnom miatta. Elválhatatlan kutyaemberem szive mélyéből gyűlölte őt. Csakhamar nyilvánvaló lett, hogy vért

szagolt, s a leopárdember példáját követte. Valahol buvóhelyet talált az erdőben s elvadult. Egyszer megpróbáltam hajszát rendezni ellene a fenevadakkal; de annyi tekintélyem nem volt, hogy közös működésre birjam őket. Megpróbáltam egymagam felvívni barlangját; de hasztalanul. Bármerre jártam, folytonos veszedelemmel fenyegetett, úgy, hogy a kutyaember alig mert magamra hagyni.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlet 103. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1900. évi január hó 20-án:

A bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képben. Szövegét írták: Antony Mars és Maure Hennequin. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét szerette: Viktor Reger.

SZEMÉLYEK:

III. Ernő . . .	László Gy.	Jellivet . . .	Szarvassi J.
Chatellerault . . .	Pintér Imre.	Habitue . . .	Czakó V.
Beaugency . . .	Andorffy P.	Márkiné . . .	Felhő Rózi.
Pontbichet . . .	Gáthi K.	Thea	Rédei Szidi.
Trenitz	Hajnal D.	Marschalné . . .	Tolnainé.
Celestin	Szabó L.	Sarah	Harmath J.

Kezdete 7 órákor.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

A nagy közönség körében terjesztett azon híresztelésekkel szemben, mintha én a Szent-Pál-utca 13-ik szám alatti Polgári kávéház vezetésétől visszaléptem volna, szükségesnek tartom a nagyérdemű közönség és tisztelt üzletbarátaim becses tudomására hozni, hogy ezen híresztelés minden alapot nélkülöző légből kapott koholmány.

Egyben kijelentem, hogy azt az eddigi alapokon továbbra is én vezetem és eddig tanúsított nagybecsült rokonszenvüket igyekezni fogok a kávéházi ételek és italok pontos és rendes kiszolgálása által továbbra is megőrizni.

Tisztelettel:

Schwartz Ignác.

Az

Aradi Közlöny

a vidék legterjedelmesebb és legolvasottabb politikai napilapja.

Megjelenik naponként legalább 12 oldalon.

F. évi február hó 1-ével újabb előfizetést nyit.

Előfizetési ár: Február hóra helyben 2 korona, vidékre 2 korona 40 fillér. Február—márczius hóra helyben 4 korona, vidékre 4 korona 80 fillér.

Ujjonnan belépő előfizetőink

Petőfi Sándor

összes költeményeit díszkötésben, azonfelül a

Magyar Szinművészet

gazdagon illusztrált könyvét — mig a készlet tart — ingyen megkapják.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Aradi Első Takarékpénztár.**Meghívás****az „Aradi Első Takarékpénztár“**

részvényeseinek

vasárnap, 1900. évi február hó 4-ikén
dél előtt 10 órakor

az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

59-ik évi rendes**közgyűlésére.****Tárgysorozat:**

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1899. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyesség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
3. Az alapszabályok 29. §-ának rendelkezése szerint:
 - a) társulati elnöknek,
 - b) 6 igazgatónak,
 - c) 3 felügyelő-bizottsági rendes és egy póttagnak,
 - d) 12 bíráló-bizottsági tagnak és
 - e) 14 igazgató-választmányi tagnak három évre történő megválasztása.
4. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. cz. részvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkértek, hogy részvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásukat 1900. évi február hó 3-ig az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Aradon, 1900. január hó 14-én.

Az igazgatóság.

165—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Sopron vármegye kis- és nagy-mártoni járásából sertéseket Ausztriába bevinni tilos.

Aradon, 1900. évi január hó 9-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

227—1909. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál Gáj külvárosban a 2200 korona tisztí fizetés, a megfelelő lakbérrel és 800 korona lóartási átalánnyal javadalmazott kerületi orvosi állás betöltendő lévén, azon okleveles orvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtnak s kik arra a tisztí orvosi vizsga letétele által minősítvők, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó hó 27-ig bemutassák.

Megjegyzem, hogy a kerületi orvos a hatósági szervezet rendelkezése szerint, orvosi körletében köteles lakni.

Aradon, 1900. évi január hó 12-én.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

164—1900. pm.

Hirdetmény.

Értesitem a szőlőbirtokosokat, hogy az „önműködő“ permetező-höz szükséges permetező anyagok kedvezményes vasuti szállításához szükséges igazolványok kiállítására a kereskedelmi miniszter ur a törvényhatósági városok polgármestereit is felhatalmazta.

Aradon, 1900. évi jan. hó 10.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

26.986—1899.

Hirdetmény.

A 1900. évi egyenes adó fizetési munkálatok foganatba veendő. lévén, felhivatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adókötelegyenek és tárgyak összeírására küldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valótlan bemondásokkal tévutra vezeti, vagy munkájokban bármi módon akadályozza, az 1883-ik évi XLIV. t. cz. 10. §-a értelmében 1—50 frtig terjedő bírsággal lesz sújtandó.

Felhivatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókiadás alapjául szolgáló vallomási ivatek, melyek ingyen, vétbizonyítvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kitűzött határidők alatt, a polgármester megbízásából Kilenyi János alszámvevőnél a saját érdekéből beadni el ne mulassza, és pedig:

A házbérjöveldmi vallomásokat a folyó 1899. évben keletkezett, még meg nem adózott házakra vonatkozólag az adómentes lakrészek számának és az adómentességet engedélyező végzések számának feltüntetésével folyó évi november 30-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó, az 1899. évben keletkezett, még meg nem adózott üzletek, kereskedések, vállalatok, iparok, vagy más előre nem tudható jövedelmű szellemi és haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomásaikat 1900. évi január 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó, meghatározott évi, vagy havi illetményekre vonatkozó vallomásaikat, továbbá a tőkekamat-adó tárgyát képező kamat vagy életjáradékra vonatkozó vallomásokat 1900. évi január hó 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdadó kiszámításánál levonandó, ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg kifizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat 1900. évi január 31-ig, vétbizonyítvány ellen.

Az ebadóra vonatkozó vallomásoka 1900. évi január hó

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek jövedelmeire vonatkozó vallomásaikat 1900. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyzetük, hogy aki megfelelő vallomását a fent kitűzött határidő alatt be nem adja, arra az adóhivatalból beszerzendő adatok alapján fog kirotvatni, és hogy az adótárgyaknak, az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárosítása céljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t. cz. 100. §-a értelmében 1—500 frtig terjedő bírságot von maga után.

Arad szab. kir. város taácsának 1899. évi október 28-án tartott üléséből.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

201989—54061. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Arad állomáson f. évi január hó 24-én d. e. 9 órakor.

Debreczen állomáson f. évi január hó 29-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. évi jan. hó.

Az igazgatóság.

26—1900. g. sz.

Hirdetmény.

A nméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium 96331—1899. sz. körrendelete nyomán értesítjük a gazdaközönséget, hogy az elszaporodott mezei egerek és poczkok irtására a m. kir. állami rovarvadász utasítást dolgozott ki, a mely utasítás az érdeklődők által, a gazdasági tanácsnok urnál megtekinthető.

Arad, sz. kir. város gazdasági székének 1900. évi január hó 8-ik napján tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

4088—1899. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy folyó évi december hó 29-től kezdődőleg tilos sertéseket Ausztriába bevinni Bács-Bodrog vármegye topolyai járásából, Hont vármegye szobi járásából, Nograd vármegye nográdi járásából, Pozsony vármegye felsőcsalóközi járásából, Pozsony vármegye pozsonyi járásából, Mosony vármegye rajkai járásából Torontál vármegye törökkanizsai járásából, Vas vármegye községi járásából, Vas vármegye sárvári járásából, Vas vármegye vasvári járásából, Kőszeg rendezett tanácsu városból, Fiume szab. kir. városból, valamint a horvát-szlavonországi Modrus-Fiume vármegye suskai járásából, Pozsega vármegye pozsegai járásából, Varasd vármegye pregradai járásából, Varasd vármegye klanjeczi járásából, Varasd vármegye krapinai járásából, Verőcze vármegye diakovári járásából, Verőcze vármegye naticzi járásából, Zágráb vármegye zágrabi járásából.

A bevitel azonban megengedett Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye biai járásából, Vas vármegye szombathelyi járásából, Vas vármegye németújvári járásából, továbbá Nagyvárad szab. kir. városból, végül a horvát-szlavonországi Zágráb vármegye karlováci járásából, valamint Karlovác, Körös, Eszék, és Varasd városokból.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

KÖNYVKÖTÉSZEZET.

AZ

Aradi nyomda részvénytársaság

(Csanádi-palota)

a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett és magas színvonalon álló

könyvkötészeti

osztálya

mindennemű könyv- és hangjegyzék bekötéseket vállal és ép oly pontosan, mint diszesen és jutányosan készített el.

Jutányos árak.  Diszes kiállítás.  Pontosság.
